

**Decizii
ale Comisiei Naționale
a Pieței Financiare**

2

**Reforma sistemului de pensii.
Ce prevede aceasta?**

3

**Termoelectrica,
pusă pe jar de datoriile
nefacturate**

4

În Moldova va fi facilitată activitatea turistică și îmbunătățit mecanismul de evidență în domeniul turismului

Acest lucru este prevăzut de amendamentele la legea privind organizarea și desfășurarea activității turistice și alte acte ale legislației în vigoare, aprobate de Parlament în prima lectură. Modificările au fost elaborate de Agenția turismului, pentru ajustarea legislației din domeniul turistic al țării la standardele internaționale.

Potrivit amendamentelor, statutul de regiune turistică sau stațiune poate fi atribuit prin hotărâre de guvern satelor și orașelor, unor părți/sectoare ale acestora, care dispun de patrimoniu turistic și infrastructură turistică, în care activitatea economică este orientată în special spre acordarea serviciilor turistice. Pentru îmbunătățirea mecanismului de evidență statistică va fi creat Registrul turismului – o bază de date care va include informații despre resursele turistice, agenții economici din domeniul turismului, infrastructura turistică, de transport și subiecții activității turistice. Este prevăzută și crearea unui sistem statistic special de evidență – Evidența turistică auxiliară, care va include complexul de tehnici și instrumente ce permit identificarea legăturilor dintre turism și alte sectoare ale economiei, identificarea cotei turismului în PIB. Este vorba despre un sistem statistic de colectare, analiză, stocare a datelor privind cheltuielile consumului turistic, ce țin de cazare, transport, alimentație publică, servicii culturale, agrement, asigurare, produse locale, servicii ale agenților

economici din domeniul turismului, dar și a tuturor cheltuielilor ce țin de proveniența banilor din turism.

Folosirea acestui sistem va permite unificarea mecanismului de evidență statistică și calculare a cheltuielilor, conform standardelor internaționale. La compartimentul Destinații turistice și activitate excursionistă, au fost incluse noi prevederi ce țin de criteriile de elaborare a traseelor turistice, crearea zonelor turistice și activității ghizilor turistici. Pentru dezvoltarea turismului social a fost propus un nou capitol – Turismul social. Acesta include principiile politicii de stat din domeniul turismului social, pentru

asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități la servicii de turism, prevenirea acordării facilităților la prestarea serviciilor de turism cu caracter social. La compartimentul "acordarea serviciilor turistice de către turoperatori și agenții de turism" a fost exclusă obligativitatea folosirii unui model unic de contract privind serviciile turistice.

Amendamentele mai prevăd cerințe mai dure față de administrația și angajații companiilor turistice. Astfel, conducătorul/administratorul companiei turistice va trebui să dețină certificatul de categoria A privind absolvirea cursurilor de calificare din domeniul turismului sau diplomă

de masterat cu specializarea turism. Personalul specializat din turism trebuie să dețină certificate de absolvire a cursurilor de calificare din domeniul turismului sau diplomă de studii superioare anume din acest domeniu. Proiectul de lege mai prevede acces preferențial la servicii turistice, sancțiuni pentru prestarea serviciilor turistice fără personal calificat, fără certificat de atribuire a categoriei structurii de cazare, pentru distribuirea informațiilor eronate despre tipul și categoria structurii de cazare a turiștilor, activitatea ghidului fără ecuson vizibil etc.

InfoMarket

Curs valutar
28.12.2016

Valuta	Rata	Cursul
USD	1	20.0697
EUR	1	20.9728
UAH	1	0.7531
RON	1	4.6235
RUB	1	0.3301

CAPITAL Market

**ÎN ATENȚIA
SOCIETĂȚILOR
PE ACȚIUNI!**

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor anuale se efectuează la adresa:
ziarulcm@gmail.com
tel.: 022 22-12-87;
fax: 022 22-05-03

**Spre atenția
cititorilor!**

Ziarul „Capital Market” poate fi procurat în următoarele ghișee raionale ale „MOLD-PRESA”

Bălți: №132; 133; 156
Comrat: №169
Cahul: №170
Orhei: №150
Hîncești: №161
Soroca: №223

În afară de aceasta, oricare număr al ziarului sau copia acestuia pot fi procurate la sediul redacției „Capital Market” pe adresa: mun. Chișinău, str. V. Alecsandri, 115.

AVIZ

Redacția ziarului „Capital Market” desfășoară un tender pentru instituțiile ce oferă servicii de tipografie. Cererile pot fi depuse până la 28 decembrie 2016.

**Informații suplimentare
la numărul de telefon:
022 227758.**

Dragi prieteni!

Ziarul Capital Market Vă urează
Crăciun fericit și un An Nou plin de realizări frumoase, căldură și dragoste.

Va dorim ca sărbătorile de iarnă să
Va aducă numai bucurii, iar noul an
să vină cu împliniri, sănătate și multă
fericire alături de cei dragi!

La mulți ani!

Cu respect,
echipa ziarului Capital Market

Stimați colegi!

Cu prilejul frumoaselor sărbători de
iarnă, Vă adresăm cele mai cordiale
felicitații și urări de bine. Vă dorim sănătate,
bucurii, bunăstare și prosperitate.

Fie ca în anul 2017 toate visele și
dorințele să Vi se împlinească. În
speranța unui an mai bun, Vă dorim un An
Nou plin de bucurii și Crăciun fericit!

La mulți ani!

Consiliul de Administrație al
Comisiei Naționale a
Pieței Financiare

Decizii ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare

La 23 decembrie 2016 a avut loc ședința Consiliului de administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare.

Urmare a examinării cererii depuse, Consiliul de administrație a avizat înregistrarea de stat a modificărilor operate în datele Companiei de Asigurări „GENERAL ASIGURĂRI” SA înscrise în Registrul de stat al persoanelor juridice privind numirea în funcție a membrilor Consiliului societății al acestei companii.

De asemenea, a fost avizată înregistrarea de stat a statutului Asociației de Economii și Împrumut „MICRO-FIN” în redacție nouă.

În rezultatul examinării cererii depuse, Consiliul de administrație a avizat efectuarea investițiilor în valori mobiliare corporative de către Asociația de Economii și Împrumut „CIUCIULENI-CREDIT” prin procurarea a 105 acțiuni ordinare de clasa I, emise de către Societatea pe acțiuni „Corporația de Finanțare Rurală” în sumă de până la 26250 lei.

În cadrul ședinței Consiliul de administrație a aprobat hotărârea cu privire la etapele, termenele, modul și procedurile de anulare a acțiunilor și de emisie a unor noi acțiuni ale Companiei de Asigurări „ALLIANCE INSURANCE GROUP” SA.

De asemenea, a fost aprobată și hotărârea cu privire la modificarea Hotărârii Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 58/4 din 24.11.2016 „Cu privire la etapele, termenele, modul și procedurile de anulare a acțiunilor și de emisie a unor noi acțiuni ale Companiei Internaționale de Asigurări „ASITO” SA.

În urma examinării cererilor depuse, Consiliul de administrație a acceptat:

- reperfectarea licenței Întreprinderii Mixte Compania Internațională de Asigurări “TRANSELIT” SA seria CNPF nr. 000695, eliberată la 21 ianuarie 2011;
- reperfectarea licenței Companiei de Asigurări

„KLASSIKA ASIGURĂRI” SA seria CNPF nr. 000795, eliberată la 02 august 2010;

– reperfectarea licenței Brokerului de Asigurare-Reasigurare „KEV-ASIG” SRL seria CNPF nr. 000836, eliberată la 06 noiembrie 2015;

– retragerea licenței Asociației de Economii și Împrumut „CĂRBUNA” seria CNPF nr. 000265, eliberată la 10 iulie 2009;

Având în vedere neexecutarea în termenul prescripționat de către Întreprinderea cu capital străin Broker de Asigurare „INSURANCE CONSULTING & SOLUTIONS” SRL a Hotărârii Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 55/1 din 11.11.2016 „Cu privire la rezultatele inspecției în teren privind respectarea legislației în domeniul asigurărilor”, Consiliul de administrație a prescripționat repetat întreprinderii respective înlăturarea încălcării reflectate în hotărârea prenotată, prin asigurarea prezenței organelor de conducere la sediul întreprinderii și informarea CNPF în termen de 10 zile lucrătoare despre executarea hotărârii.

Consiliul de administrație a examinat și a eliberat acordul prealabil pentru extragerea mijloacelor bănești în sumă totală de 110,0 mii lei și 8,8 mii euro din contul de depozit al Companiei Internaționale de Asigurări „ASITO” SA și plasarea acestora la conturile curente deschise la aceeași bancă, urmare a convertirii sumelor respective la cursul comercial al băncii la data tranzacției, în scopul exercitării obligațiilor de plată a despăgubirilor de asigurare persoanelor păgubite și asiguraților/beneficiarilor, efectuării plăților conform cererilor de reziliere a contractelor de asigurare, exercitării obligațiilor de plată a sumelor solicitate pe dosarele de daune în baza pretențiilor înaintate de către companiile de asigurări privind recuperarea prin subrogare a daunelor, conform ordonanțelor de plată emise de către asigurător etc.

În scopul asigurării realizării calitative a obiectivelor strategice și operaționale ale CNPF, Consiliul de administrație a aprobat Planul de activitate a CNPF pentru anul 2017.

CNPF a dăruit speranță elevilor școlii-internat auxiliare nr. 4 din satul Congaz

Sărbătorile de iarnă invită pe fiecare dintre noi la frumosul gest de a dăru și a da speranță, iar angajații Comisiei Naționale a Pieței Financiare (CNPF), și în acest an, au păstrat continuitatea de a aduce bucurii celor care sunt mai triști ca noi.

Cu daruri dulci și cu dorința de a le oferi măcar o fărâșă din feeria sărbătorilor de iarnă, reprezentanții CNPF au venit în oșpeție la elevii școlii-internat auxiliare nr. 4 din satul Congaz, aflat în UTA Gagauz-Yeri.

Pentru că de cele mai multe ori zâmbetul lipsește de pe fața acestor copii, datorită neajunsurilor materiale și a căldurii părintești, membrii Comisiei și-au propus să le aducă o rază de lumină în sufletele acestor copii minunați, dornici de afecțiune care, deși întâmpină multe greutăți, trăiesc cu speranța unei zile de mâine mai bune.

Într-o atmosferă de sărbătoare, cu brăduțul împodobit, ei au recitat poezii și au dansat cu gândul la oaspeții de la Chișinău. Desigur că au mulțumit pentru darurile aduse, pentru punca cu dulciuri și fructe, chiar dacă elevii mai mici au așteptat un Moș adevărat.

Oaspeții de la CNPF și elevii școlii-internat de la Congaz s-au despărțit nu pentru mult timp. Un nou an bate la ușă, alte sărbători vor sosi și, respectiv, vor apărea noi prețuri de întâlnire.

“De Crăciun să ne bucurăm de Sfânta Naștere a Domnului nostru Isus Hristos și să încercăm să fim mai buni. Vă dorim și un An Nou mai frumos, cu reușite la materii. Vă dorim multă-multă sănătate, putere și speranțe de care avem nevoie. La muți ani!”, le-au urât la final reprezentanții CNPF.

În timpul apropiat va fi creat consiliul economic al președintelui Moldovei

Declarația a fost făcută de noul președinte, Igor Dodon. Oficialul a spus că în calitate de șef al statului va acorda atenție specială economiei țării și soluționării problemei oamenilor de afaceri.

Dodon a subliniat că businessul așteaptă din partea guvernului, în primul rând, o atitudine de parteneriat, iar politica economică promovată să fie adecvată și previzibilă. “Sunt convins că acest lucru poate fi făcut. Vă aduc la cunoștință că în timpul apropiat va fi creat consiliul economic al președintelui Moldovei”, a spus el.

Dodon a dat asigurări că în calitate de președinte, va acorda atenție securității naționale și a menționat că are în vedere toate componentele securității – politică, economică și socială. „Suveranitatea, neutralitatea și integritatea teritorială vor fi întotdeauna pe agenda șefului statului. De asemenea, una din componentele sistemului de securitate va fi creșterea permanentă a calității vieții fiecărui cetățean, crearea oportunităților pentru creștere, realizare și condiții pentru dezvoltarea potențialului uman”, a spus Dodon.

Moldova ocupă locul 77 în clasamentul Forbes al celor mai bune țări pentru desfășurarea afacerilor în 2017

În total, în clasamentul Forbes sunt analizate 139 de țări, în baza a 11 categorii: dreptul la proprietate, inovații, impozite, tehnologii, corupție, libertate (personală, financiară și libertatea comerțului), gradul de birocrație, protecția investitorilor și starea piețelor financiare. Datele sunt obținute din rapoartele Freedom House, Heritage Foundation, Property Rights Alliance, Transparency International, Băncii Mondiale și Forumului economic global.

Potrivit clasamentului Forbes în Moldova este înregistrată o diminuare a PIB cu 0,5% și o balanță comercială negativă de 3,9%. PIB-ul pe cap de locuitor este de \$1,8 mii, iar datoria publică raportată la PIB a ajuns la 39%. Potrivit Forbes, rata șomajului din țara noastră este de 5,2%, iar a inflației – 9,6%. Autorii clasamentului menționează că principalul șoc pentru economia Moldovei este fraudă secolului din băncile țării. Iar printre aspectele pozitive sunt menționate semnarea Acordului de asociere cu UE, realizarea proiectelor de interconectare a rețelelor de gaze și curent dintre Moldova și România. În TOP-10 al liderilor clasamentului au intrat: Suedia, Noua Zeelandă, Hong Kong, Irlanda, Marea Britanie, Danemarca, Olanda, Finlanda, Norvegia și Canada. Ucraina și Rusia sunt pe locurile 74 și, respectiv, 79. România este pe locul 45. Clasamentul este încheiat de Venezuela, Yemen, Haiti, Gambia și Chad.

InfoMarket

În atenția acționarilor “FinComBank” SA

Organul executiv al “FinComBank” SA Vă aduce la cunoștință că la Adunarea generală extraordinară a acționarilor din 16 decembrie 2016 au participat 27 de acționari, care dețin 875 952 de acțiuni cu drept de vot, ce constituie 82,23% din numărul total al acțiunilor cu drept de vot.

ÎN REZULTATUL EXAMINĂRII CHESTIUNILOR DIN ORDINEA DE ZI AU FOST ADOPTATE URMĂTOARELE HOTĂRÎRI:

1. Cu privire la aprobarea Codului de guvernare corporativă a “FinComBank” SA, în redacție nouă – a fost aprobat proiectul prezentat al Codului de guvernare corporativă a “FinComBank” SA, în redacție nouă.
2. Cu privire la aprobarea modificărilor și completărilor în Statutul “FinComBank” SA – au fost aprobate toate modificările și completările propuse la Statutul “FinComBank” SA. Pentru fiecare punct din proiect votarea a fost efectuată separat.
3. Cu privire la cheltuielile pentru pregătirea și ținerea Adunării generale extraordinare a acționarilor băncii – a fost aprobată următoarea hotărâre: “A recunoaște faptul, că măsurile organizatorice întreprinse de către acționarii băncii, care dețin 37,25% din acțiunile cu drept de vot, pentru convocarea Adunării generale extraordinare sunt întemeiate, și, în baza prevederilor art. 53, alin (14) din Legea privind societățile pe acțiuni, cheltuielile privind pregătirea și ținerea Adunării generale să fie compensate din contul Băncii.”
4. Referitor la chestiunea cu privire la autentificarea Procesului-verbal al Adunării generale extraordinare a acționarilor Băncii – a fost aprobată următoarea hotărâre: autentificarea procesului-verbal al Adunării generale extraordinare a acționarilor băncii a fost pusă în sarcina Societății de audit “Grant Thornton Audit” SRL, care îndeplinește împuternicirile Comisiei de cenzori a Băncii.

Hotărârile privind toate chestiunile din Ordinea de zi au fost aprobate cu 702 936 de voturi „pentru” (80,25%) și 173 016 de voturi „contra” (19,75%) din numărul total al voturilor acționarilor prezenți.

Organul executiv al Băncii

Reforma sistemului de pensii. Ce prevede aceasta?

Guvernul a anunțat o reformă ambițioasă a sistemului de pensionare. Pe 16 decembrie proiectul, criticat de către sindicate și unii experți economici, a fost votat în lectură finală de către Parlament.

CE PREVEDE REFORMA SISTEMULUI DE PENSII?

Potrivit noilor amendamente, vârsta de pensionare și stagiul de cotizare pentru femei și bărbați vor fi unificate gradual. Astfel, vârsta de pensionare pentru bărbați va crește, câte patru luni anual, de la 62 de ani în prezent, până la 63 de ani către 1 ianuarie 2019. Pentru femei este stabilită aceeași vârstă, de 63 de ani de la 57 de ani, care va fi atinsă la 1 iulie 2028 – câte șase luni anual.

La fel, stagiul de cotizare pentru femei și bărbați va fi unificat la nivelul de 34 de ani. Stagiul de cotizare pentru bărbați se va stabili începând cu 1 iulie 2018, iar pentru femei către 1 iulie 2024.

Noua lege prevede modificarea sistemului de pensii actual printr-un set de acțiuni legislative și normative, care vor asigura un sistem de pensii echitabil, stabil financiar și vor garanta un trai decent pentru fiecare beneficiar de pensii, a declarat într-o conferință de presă ministrul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Stela Grigoraș.

„Reforma sistemului de pensii este colacul de salvare al unui sistem care se află în prag de colaps, iar acum, mai mult ca niciodată, avem susținerea Guvernului, societății civile, partenerilor de dezvoltare pentru a preveni ruina lui. Cetățenii Republicii Moldova vor avea o viață mai bună și un trai decent la bătrânețe, o pensie bazată pe echitate și stabilitate financiară. Noua reformă va întoarce încrederea oamenilor în sistemul de pensii și în instituțiile statului”, a menționat ministrul.

Noua reformă vine să simplifice metoda de calcul a pensiilor și să asigure principiul contributivității, conform căruia dreptul la pensie este egal cu contribuțiile făcute. Noua formulă de calcul este una simplă și transparentă, iar datorită unui calculator online, fiecare din contribuabili își va calcula propria pensie.

Totodată, în Recomandarea nr. R(87)5 a Comitetului de Miniștri către statele membre cu privire la crearea prestațiilor pentru limită de vârstă și de invaliditate general disponibile cu privire la vârsta de pensionare se menționează: „Vârsta de pensionare prevăzută de legislația națională ar trebui să fie aceeași pentru toate persoanele interesate, indiferent de sistemul de securitate socială căreia îi aparțin, fie că este vorba de sistem contributiv sau necontributiv, fără a aduce atingere eventualelor excepții justificate de anumite condiții de viață și de muncă”.

Există foarte multe grupuri privilegiate în sistemul actual de pensii, care obțin pensii mult mai mari comparativ cu majoritatea persoanelor. Unii ridică o pensie de 10 mii – 20 mii de lei pe lună, iar 83 la sută din pensionarii au o pensie ce nu acoperă nici minimul de existență.

Se preconizează unificarea modalității de calcul a pensiilor de asigurări sociale pentru unele categorii de cetățeni, deputați, membri de Guvern, funcționari publici,

aleși locali, judecători, procurori și excluderea „stagiului special” din sistemul public de asigurări sociale, pentru reducerea inechităților din sistem. Scopul acordării acestor priorități a fost aprecierea meritelor față de stat. Însă în condițiile trecerii la economie de piață aceste principii își pierd actualitatea.

„Proiectul de lege prevede și valorizarea venitului asigurat. Aceasta înseamnă ajustarea venitului asigurat obținut în trecut pentru a lua în considerare schimbarea valorii banilor în timp. Se vor aplica coeficienți de valorizare care reprezintă creșterea salariului lunar pe țară în perioada de la anul „x” până la anul precedent anulului realizării dreptului la pensie. La valorizarea pensiilor se va lua în calcul perioada în care veniturile asigurate au fost obținute și cea când pensia este stabilită”, mai spune ministrul Muncii.

Legea prevede și includerea în stagiul de cotizare a unei noi perioade necontributive pentru părintele care a îngrijit un copil cu dizabilitate severă sub vârsta de 18 ani, persoana care a fost rezident(ă) în învățământul postuniversitar obligatoriu și persoanele care au activat în funcția de judecător și procuror de până la 31 decembrie 2005.

O altă modificare ține de modalitatea de stabilire a pensiei minime în raport cu venitul lunar minim garantat. După formula nouă vom avea aceeași mărime a pensiei minime atât pentru cei angajați în economia națională, cât și pentru cei din agricultură. Actualmente mărimea minimă a pensiei pentru lucrătorii din agricultură constituie 844,71 lei, iar pentru lucrătorii din economia națională 948,84 lei.

Ministrul Stela Grigoraș mai precizează că, la fel, au fost efectuate schimbări ce țin de calcularea pensiei de urmaș. Dacă anterior mărimea pensiei de urmaș se calcula în funcție de numărul urmașilor (pentru un singur urmaș 50%; pentru 2 urmași 75%; pentru 3 și mai mulți urmași – 100%), după 1 ianuarie 2017 cuantumul pensiei de urmaș se va calcula în mărime de 50% pentru fiecare urmaș.

La calcularea și stabilirea pensiilor de dizabilitate se va aplica valorizarea venitului asigurat în formula de calcul și modificarea stagiului de cotizare, după cum urmează: • 23 de ani – 2 ani; • 23-29 ani – 4 ani; • 29-33 de ani – 7 ani; • 33-37 de ani – 10 ani; • 37-41 de ani – 13 ani; • Peste 41 ani – 15 ani.

O prevedere importantă se referă la reexaminarea pensiilor. Pensionarii, care activează sau au activat în câmpul muncii după realizarea dreptului la pensie pentru limită de vârstă vor putea solicita reexaminarea pensiei nu mai des decât o dată la doi ani, cu condiția că pensia calculată este mai mare ca pensia aflată în plată.

De asemenea, începând cu 1 ianuarie 2017, pensiile angajaților structurilor de forță vor fi stabilite și achitate de către o singură instituție (în loc de șase ani) și anume de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Inovația acestui proiect de lege, o reprezintă stabilirea pensiei anticipate pentru limită de vârstă cu cel mult trei ani înaintea stabilirii vârstei de pensionare standard. În același timp, având un stagiul de cotizare necesar, cetățenii vor avea posibilitatea de a se pensiona înaintea termenului.

REFORMA SISTEMULUI DE PENSII ESTE UNA MULT ÎNTĂRZIATĂ

Sistemul public de pensii este o bombă cu ceas care va exploda mai devreme sau mai târziu, din cauza emigrării în masă a populației cu vârstă aptă de muncă, a ratei înalte a fenomenului de angajare informală și plata salariilor în plic, precum și îmbătrânirea accelerată a populației. Peste o treime din populație va avea peste 60 de ani până în 2050, dublu față de nivelul actual, potrivit estimărilor experților. Raportul dintre contribuabilii la sistem și beneficiarii de pensii a coborât la 1,2 în 2014, iar situația va continua să se agraveze în condițiile în care numărul persoanelor în vârstă crește mai repede decât numărul persoanelor din alte categorii de vârstă. Nivelul minim admisibil, conform practicilor internaționale, este de 4 contribuabili la 1 pensionar.

Emigrația masivă pune și ea presiune enormă pe sistemul de pensii. Numărul celor plecați peste hotare la muncă este comparabil cu numărul salariaților. Se resimte și efectul declinului demografic. Subminează sistemul și plata salariilor „în plic”. În fondul social anual nu vin sute de milioane de lei. An de an se iau tot mai mulți bani de la bugetul de stat pentru a face față obligațiilor sociale. Și acestea nu sunt unicele probleme.

Majorarea vârstei de pensionare este, de fapt, piatra de încercare a reformei. Sindicatele, opoziția, dar și alții se opun vehement. O bună parte a populației nu va reuși să ajungă la vârsta de pensionare, speranța de viață a persoanelor de vârsta a treia este în scădere, afirmă oponenții reformei. Statisticile arată însă o altă situație. Speranța de viață este în creștere, deși aceasta s-ar dori mai mare, în 2015 durata medie a vieții în Republica Moldova a constituit 71,5 ani, inclusiv la bărbați – 67,5 și la femei – 75,5 ani. În al doilea rând, majorarea censului de pensionare se va face treptat. Cert este că în comparație cu țările din Europa Centrală și de Est, vârsta de pensionare în Republica Moldova este la limita de jos pentru bărbați și mai joasă în cazul femeilor.

Este adevărat că atât vârsta de pensionare, cât și speranța de viață în Republica Moldova este mai joasă decât în țările europene. Însă și în aceste țări, ca Italia sau Spania, unde sistemul de pensii este apreciat drept o „bombă cu ceas”, economiștii cer guvernelor să nu amâne reformele, în ciuda riscurilor politice. Majoritatea țărilor din Europa Centrală și de Est planifică o majorare a vârstei de pensionare în următorii 10 ani, în special este prevăzută egalarea vârstei de pensionare a femeilor cu cea a bărbaților.

Indiferent ce s-ar spune, reforma, însă, trebuia făcută ieri – alaltăieri. Dacă până nu demult cetățenii Republicii Moldova se puteau aștepta la o pensie în valoare de cel puțin jumătate din salariu, în prezent aceasta este de 27 la sută. „În cazul în care nu vor fi întreprinse măsuri, atunci către anul 2030 această cifră se va reduce la 14 la sută, ceea ce înseamnă că cetățenii de rând ai Republicii Moldova vor primi o pensie de șapte ori mai mică decât salariul pe care îl primesc la moment. În acest caz, va fi pur și simplu imposibil de menținut standardele de viață”, susține Alex Kremer, directorul de țară al Băncii Mondiale.

Vlad BERCU

Telefonul de încredere

Telefonul de încredere a fost creat în scopul conlucrării mai eficiente cu societatea civilă în direcția prevenirii cauzelor de abuz în serviciu comise anterior sau în prezent de către angajații **Comisiei Naționale a Pieței Financiare**, precum și de către participanții profesioniști la piața valorilor mobiliare, la piața asigurărilor și sectorul plasamente colective și microfinanțare. Examinarea mesajelor și luarea măsurilor, în conformitate cu Legislația Republicii Moldova, sunt garantate.

Telefonul de încredere: (+373 22) 859-405. E-mail: info@cnpf.md

Aviz CNPF

Întru asigurarea respectării prevederilor art.6 din Legea nr.192-XIV din 12.11.1998 „Privind Comisia Națională a Pieței Financiare”, Comisia Națională a Pieței Financiare comunică rechizitele bancare pe care urmează să fie transferate taxele și plățile regulatorii de funcționare:

Cod fiscal 1007601001293; BC “Victoriabank” SA Filiala nr.11; Codul băncii VICBMD2X883; Cont bancar IBAN MD24VI000002251311138MDL

CAPITAL Market

Împreună
în lumea finanțelor

**Secția de marketing
Tel.: +373 69 821216**

CIE “Moldexpo” SA

Anunț cu privire la desfășurarea concursului de selectare a tipografiei care va tipări materialele publicitare și informaționale pentru CIE Moldexpo SA.

Centrul Internațional de Expoziții Moldexpo SA anunță despre desfășurarea concursului de selectare a tipografiei care va tipări materialele publicitare și informaționale pentru CIE Moldexpo. Ofertele vor fi prezentate pînă pe data de 13.01.2017, ora 10.00, pe adresa mun. Chișinău, str. Ghiocilor 1, CIE Moldexpo SA, Oficiul departamentului expoziții, et. 2, cab. nr. 1.

**Telefon informații: +373 22 810-454, +373 68077797;
e-mail: marketing@moldexpo.md;
persoana de contact: Nadejda Rațeva.**

Deschiderea ofertelor va avea loc în prezența ofertanților, la 13.01.2016, ora 10.00, la sediul CIE “Moldexpo” SA, pavilionul central, etajul 2, sala de conferințe.

Detalii despre condițiile de participare la licitație le veți găsi pe site-ul www.moldexpo.md.

CIE “Moldexpo” SA

Anunț cu privire la desfășurarea concursului de selectare a companiei care va elabora spoturi publicitare pentru participanții și expozițiile organizate de CIE Moldexpo SA.

Centrul Internațional de Expoziții Moldexpo SA anunță despre desfășurarea concursului de selectare a companiei-executoare care va elabora spoturi publicitare pentru participanții și expozițiile organizate de CIE Moldexpo SA., conform cerințelor înaintate de beneficiar.

La concurs sunt invitate agențiile de publicitate și marketing. Ofertele vor fi prezentate pînă pe data de 13.01.2017, ora 11.00, pe adresa mun. Chișinău, str. Ghiocilor 1, CIE Moldexpo SA, Oficiul departamentului expoziții, et. 2, cab. nr. 1.

**Telefon informații: +373 22 810-454, +373 68077797;
e-mail: marketing@moldexpo.md;
persoana de contact: Nadejda Rațeva.**

Deschiderea ofertelor va avea loc în prezența ofertanților, la 13.01.2016, ora 11.00, la sediul CIE “Moldexpo” SA, pavilionul central, etajul 2, sala de conferințe.

Detalii despre condițiile de participare la licitație le veți găsi pe site-ul www.moldexpo.md.

CAPITAL Market

Publicație bilingvă a CNPF

INDICE DE ABONAMENT:

Moldpresa: 67770
Poșta Moldovei: PM21700
EDITOR: CAPITAL MARKET Î.S.
Nr. de înregistrare:
1003600114204, 27 octombrie 2003
FONDATOR: COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI FINANCIARE
CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:
Președinte: Nina DOSCA,
Elena VASILACHE, Mihai DORUC,
Zoia TULBURE, Nadejda FILIP.
REDACTOR-ȘEF:
Ghenadie TUDOREANU
Tel.: /373 22/ 229-445
REDACTOR-ȘEF ADJUNCT:
Lilia ALCAZĂ
Tel.: /373 22/ 220-513

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor anuale:

ziarulcm@gmail.com
TEL.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58
FAX: /373 22/ 22-05-03
ADRESA REDACȚIEI:
Str. Vasile Alecsandri, 115
(Colț cu bd. Ștefan cel Mare)

Cod IBAN: MD69VI00002249111050MDL
BC “Victoriabank”, SA., fil.11, Chișinău,
BIC VICBMD2X883

În ziar au fost utilizate știrile agenției «Moldpres» și «InfoMarket»
Articolele marcate cu semnul ■ reprezintă publicitate.
Orice articol publicat în “Capital Market” reflectă punctul de vedere al semnatarului, care nu neapărat coincide cu cel al redacției. Republicarea textelor și imaginilor se permite doar cu acordul scris al publicației.

Tipar: Tipografia “Edit Tipar Grup” SRL

Termoelectrica, pusă pe jar de datoriile nefacturate

Cel mai mare furnizor de căldură din țară, Termoelectrica, are datorii de 2,5 miliarde de lei față de furnizorul de gaze, Moldovagaz. Săptămâna trecută Moldovagaz a solicitat blocarea conturilor întreprinderii Termoelectrica și CET-Nord de la Bălți. Cea mai mare parte a datoriilor a fost acumulată ca urmare a neajustării la timp a tarifelor la energia termică.

Datoriile au fost moștenite de la Termocom după ce aceasta a trecut din gestiunea Primăriei Chișinău la Ministerul Economiei. Termocom a fuzionat cu CET-1 și CET-2. Era o condiție a Băncii Mondiale pentru soluționarea problemei din sectorul termoenergetic al Chișinăului. La reorganizarea Termoelectrica, Banca Mondială promitea un credit de 40 milioane USD. Baniii urmau să fie investiți în sistemul de termificare centralizată a municipiului Chișinău și rezolvarea problemelor ce țin de datoriile complexului energetic.

Deocamdată, Termoelectrica rămâne cu datorii, iar o parte dintre consumatori a renunțat la furnizorul de căldură ca urmare a serviciului de joasă calitate.

“Populația nu își putea alege în mod individual momentul conectării la agent termic a apartamentului. Există persoane care doresc să se conecteze mai devreme, dar să aibă facturi mai mari, alții doresc – mai târziu și astfel aleg să plătească mai puțin pentru agentul termic. De asemenea, serviciul este perceput de populație necalitativ și din motiv că temperaturile din apartamente sunt diferite, iar facturile spre plată la fel. În timp, o parte din populație în urma reparațiilor a schimbat porțiunea coloanei din apartament pe alta, uneori cu diametru mai mic. Acestea, dar și alte motive au dus la nemulțumirea privind modul de organizare a procesului de livrare a agentului termic, care a generat o presiune constantă privind căutarea de soluții alternative de încălzire”, susține Corina Gaibu într-o analiză a situației de la Termoelectrica.

Pentru Termoelectrica deconectarea de la sistemul centralizat de căldură crește costurile fixe, împinge tarifele în sus și face întreprinderea necompetitivă față de sistemul autonom. Este importantă menținerea în stare funcțională a infrastructurii vechi, dar și modernizarea sistemului centralizat care asigură același confort ca și sistemul individual, care însă necesită investiții suficient de importante.

DATORIILE NEFACTURATE – BARIERĂ CHEIE LA REORGANIZAREA BLOCURILOR

Pe parcursul a 25 de ani s-au acumulat datorii foarte mari față de Termoelectrica, iar fondul rezidențial este lider absolut la acest capitol și deține 98% din totalul datoriilor istorice. Întreprinderile municipale de gestionare a fondului locativ dețin peste 64% din total datorii pe această categorie.

“Din anumite considerente factura primită de gestionar pe blocuri nu era repartizată integral locatarilor, ci o sumă mai mică. Astfel în fiecare lună, ani la rând, o parte a sumei facturate de Termocom (Termoelectrica) pentru blocul locativ nu era inclusă în calcule și facturată

locatarilor, fiind acumulate datorii de sute de mii de lei pe blocurile locative. Locatarii nici nu sunt în cunoștință de cauză privind existența acestor datorii. În momentul deciziei locatarilor de a se reorganiza în calitate de asociații de coproprietari (ACC), atât întreprinderile de gestionare a fondului locativ (ÎMGFL), cât și Termoelectrica forțează conducerea ACC să recunoască datoriile respective și să le preia prin concesiune la bilanțul său. Datoriile care anterior au fost facturate către locatari nu reprezintă o problemă pentru că există o bază legală (facturile expediate locatarilor) de acționare a răuplatnicilor și, respectiv, colectarea fondurilor necesare pentru achitarea datoriei. Pe când datoriile nefacturate au termen de prescripție limitat, astfel încât executarea silită a acestor datorii este practic imposibilă. Dar, în același timp locatarii refuză să continue procesul de înregistrare în cazul în care ca rezultat al acestei reorganizări vor avea de achitat câteva sute de mii de lei suplimentar. Astfel, aceste datorii devin o barieră importantă în reorganizarea blocurilor locative vechi în ACC.

Pentru a realiza stoparea creșterii datoriilor nefacturate, ar fi rațional ca să fie schimbată metodologia de calcul astfel ca să fie distribuită integral suma privind energia termică consumată pe bloc. Refacturarea integrală a consumului de energie termică este soluția cea mai corectă și fezabilă. În consecință, se va elimina riscul survenirii problemelor și discrepanțelor financiare atât la furnizor, cât și la gestionar.

NU EXISTĂ PÂRGHII JURIDICE PENTRU ÎNCASAREA DATORIILOR

Din motivul că datoriile date sunt nefacturate, este extrem de greu de forțat pe căi juridice locatarii să le achite. Nici ÎMGFL, nici Termoelectrica, nici ACC-ul nou format nu au pârghii juridice de a recupera datoriile nefacturate. Anume din acest motiv primii doi încearcă să arunce pe umerii conducerii ACC-ului nou format această problema fără soluție, de fapt blocând înregistrarea în formă de ACC a blocului vechi de locuit. Transferarea datoriei nefacturate sub orice formă către locatari NU reprezintă o soluție, aceasta fiind juridic practic nefezabilă. Forțarea unei astfel de soluții ar reprezenta o lovitură dură asupra uneia din cele mai vulnerabile categorii de locuitori ai Chișinăului.

Potrivit Corinei Gaibu, asumarea datoriei nefacturate de către Termoelectrica ar fi o soluție, însă mai puțin atractivă. În acest caz Termoelectrica radiază din bilanțul său datoriile date, acestea transformându-se în pierderi financiare. În final, aceste pierderi vor fi incluse în tarif și la un exercițiu în masă de convertire a datoriilor în pier-

deri, tariful va crește semnificativ. Distribuția datoriei de peste 800 milioane lei acumulate până în prezent pe o perioadă de 5 ani ar duce la creșterea tarifului cu aproximativ 15%. Această povară se va așeza din nou pe spatul celei mai vulnerabile categorii de locuitori ai capitalei și va face și mai neatractivă soluția de încălzire centralizată, fapt care este în defavoarea Termoelectrica. Soluția dată are un alt mare neajuns. Aceste datorii au fost facturate de către Termoelectrica către ÎMGFL-uri. Astfel, Termoelectrica are toate pârghiile juridice de a solicita achitarea acestor datorii de la ÎMGFL-uri, le poate acționa în judecată și chiar cere inițierea procedurii de insolvență a acestora în cazul în care ÎMGFL-ul nu dispune de resurse financiare și nu este susținut financiar de către Primăria municipiului Chișinău. Respectiv, Termoelectrica nu are nici un motiv să radieze aceste datorii și să ceară ulterior o majorare a tarifului – acțiune absolut nepopulară.

Locatarii blocurilor de locuit care doresc să se înregistreze sub formă de ACC-uri se pomenesc prinși în acest triunghi dificil și complex, reprezentând cea mai naivă și slabă verigă. Locatarii sunt nevoiți să lupte cu marii rechini ai gestionării utilităților, luptă care necesită timp, resurse și cunoștințe juridice profunde.

GRANTURILE EXTERNE AR SOLUȚIONA PROBLEMA DATORIILOR TERMOELECTRICA

Pentru soluționarea problemei, autoarea analizei propune inițierea unui program de finanțare sub formă de grant, similar celor implementate de țările vecine, în proporție de 50-80% din costul de conversie a distribuției agentului termic de pe verticală pe orizontală și a altor cheltuieli de reparație necesare în bază de aplicație de proiect deșus de către reprezentanții blocurilor ce s-au înregistrat în calitate de ACC. Pentru ca procedura să fie maxim simplificată și a evita careva calcule complexe, grantul trebuie să fie stabilit în calitate de sumă fixă per punct individual de conexiune în baza estimărilor efectuate de experți. La aprobarea aplicației de proiect, sumele sunt acordate ACC-urilor în cont în baza numărului de puncte individuale conectate, cu verificarea ulterioară a executării lucrărilor specificate în aplicația de proiect.

Implementarea unui astfel de program este și soluția excelentă pentru repartizarea echitabilă a plăților pentru energia termică între locatarii unui bloc, deoarece plățile vor fi efectuate în baza contoarelor individuale instalate pentru fiecare apartament, iar conflictele între gestionari, Termoelectrica și consumatorul final vor dispărea de la sine.

Victor URSU

Parlamentul a aprobat în prima lectură amendamentele privind introducerea de la 1 ianuarie 2017 a noului mecanism de distribuire a mijloacelor Fondului rutier

Deputații au votat amendamentele la legea privind fondul rutier și la legea finanțelor publice locale. Potrivit lor, din anul viitor, primarii vor primi bani pentru întreținerea drumurilor locale în baza unor criterii clare și transparente. Jumătate din taxele de drum colectate pentru folosirea drumurilor de la proprietarii mașinilor înmatriculate în țară vor fi direct transferate autorităților locale de nivelul I și distribuite printre localități, proporțional la numărul locuitorilor.

În același timp, autoritățile locale de nivelul II vor primi bani din Fondul rutier pentru reparația și întreținerea drumurilor publice locale de importanță raională, în funcție de lungimea acestora, exprimată în kilometri convenționali. Astfel, pentru întreținerea infrastructurii drumurilor locale echivalente la 3112 km convenționali din totalul de 10721 km, centrele raionale vor primi aproximativ 415 mii lei. Toate acestea vor permite creșterea eficienței întreținerii drumurilor publice locale, prin asigurarea autorităților locale de nivelele I și II a resurselor financiare necesare. Ministrul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, Iurie Chirinciu, a calificat aceste amendamente drept o revoluție adevărată în distribuția mijloacelor din Fondul rutier, o reformă profundă, care prevede descentralizarea, depolitizarea și creșterea transparenței în procesul de distribuire a banilor prevăzuți pentru reparația și întreținerea drumurilor.

El a amintit că anterior, banii din Fondul rutier erau repartizați în special după criterii politice și autoritățile din multe țări de regulă nu aveau bani pentru reparația și întreținerea drumurilor, deși acest lucru face parte din atribuțiile lor. Dar după aprobarea finală a acestor amendamente, din 2017, aproximativ 50% din banii din taxele de drum (aproximativ 386 mln lei) vor fi transferate direct autorităților publice locale și repartizate printre primăriile localităților, proporțional numărului locuitorilor. Listele drumurilor prioritare pentru reparații vor fi aprobate de autoritățile locale.

Potrivit noului concept, de exemplu, satul Lozova, raionul Strășeni, unde locuiesc 6,5 mii de oameni, va primi pentru reparația drumurilor în jur de 646 mii lei (în medie, câte 100 lei de persoană). Având acești bani, autoritățile locale vor putea atrage și alte finanțări în cadrul parteneriatului privat, donații etc. Ministrul Finanțelor, Octavian Armașu, a spus că transferarea de la bugetul de stat autorităților locale a 50% din banii primiți pentru folosirea drumurilor va fi făcută prin transferuri cu destinație specială, destinate exclusiv reparației și întreținerii drumurilor, modernizării infrastructurii rutiere.

Parlamentul a aprobat bugetul ANRE pentru 2017 cu venituri de 30 mln 831,7 mii lei, cheltuieli de 44 mln 056,5 mii lei și un deficit de 13 mln 224,8 mii lei

Deficitul bugetului Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică urmează să fie acoperit din contul soldului mijloacelor nefolosite în 2016.

Mărimea plăților regulatorii la bugetul ANRE, efectuate de către participanții la piețele energiei electrice, gazului natural și produselor petroliere este aprobată pentru 2017 la nivel de 0,1% din costul resurselor energetice livrate (în 2016 – 0,09%, 2015 – 0,11%, 2014 – 0,12%, 2013 – 0,1%, 2012 – 0,08%). Proiectul inițial al bugetului ANRE pentru 2017 prevedea venituri de 33 mln 914,8 mii lei, cheltuieli de 47 mln 139,6 mii lei și un deficit de 13 mln 224,8 mii lei. Mărimea plăților regulatorii urma să fie stabilită la nivel de 0,11%.

Dar Comisia parlamentară pentru economie, buget și finanțe a decis reducerea acestor plăți până la 0,1% și, ca urmare, a fost modificată suma veniturilor și cheltuielilor ANRE, cu menținerea deficitului la nivel de 13 mln 224,8 mii lei. Cheltuielile de salarizare ale instituției vor fi de 21 mln 491,5 mii lei. ANRE este în drept să modifice, în procesul de executare a bugetului său, structura cheltuielilor, în limitele bugetului aprobat, cu excepția celor de salarizare. Salariul fiecăruia dintre cei cinci directori ai consiliului de administrație al ANRE nu poate depăși 4 salarii medii ale angajaților agenției.

Pentru 2016, parlamentul a aprobat bugetul ANRE cu venituri de 30 mln 411,4 mii lei, cheltuieli de 38 mln 620,2 mii lei și deficit de 8 mln 208,8 mii lei.

InfoMarket.

**Tranzacții cu valori mobiliare ale emitenților din Republica Moldova, pe piața reglementată
(Perioada 19 - 23 decembrie 2016)**

Data tranzacției, ora	codul ISIN	Denumirea emitentului	Valori mobiliare, un.	Prețul, lei	Volumul (lei)	Valoarea nominală, lei	Emisia	% din emisie	Tipul tranzacției
Piața reglementată									
20.12.16 13:01	MD14VITE1005	SA"ORHEI - VIT"	1000,00	17	17000,00	15	2016069	0,05	Cumparare vinzare
20.12.16 13:01	MD14VITE1005	SA"ORHEI - VIT"	681,00	17	11577,00	15	2016069	0,03	Cumparare vinzare
20.12.16 13:01	MD14VITE1005	SA"ORHEI - VIT"	2657,00	17	45169,00	15	2016069	0,13	Cumparare vinzare
21.12.16 13:01	MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	2428,00	51	123828,00	10	25000091	0,01	Cumparare vinzare
22.12.16 13:01	MD14SIST1004	SA "MOLDSISTEMAUTOMATICA"	100,00	10	1000,00	10	10557	0,95	Cumparare vinzare
22.12.16 13:01	MD14SIST1004	SA "MOLDSISTEMAUTOMATICA"	152,00	10	1520,00	10	10557	1,44	Cumparare vinzare
22.12.16 13:01	MD14SIST1004	SA "MOLDSISTEMAUTOMATICA"	54,00	10	540,00	10	10557	0,51	Cumparare vinzare
22.12.16 13:01	MD14SIST1004	SA "MOLDSISTEMAUTOMATICA"	1,00	10	10,00	10	10557	0,01	Cumparare vinzare
22.12.16 13:01	MD14SIST1004	SA "MOLDSISTEMAUTOMATICA"	78,00	10	780,00	10	10557	0,74	Cumparare vinzare
22.12.16 13:01	MD14SIST1004	SA "MOLDSISTEMAUTOMATICA"	38,00	10	380,00	10	10557	0,36	Cumparare vinzare
22.12.16 13:01	MD14SIST1004	SA "MOLDSISTEMAUTOMATICA"	2,00	10	20,00	10	10557	0,02	Cumparare vinzare
22.12.16 13:01	MD14SIST1004	SA "MOLDSISTEMAUTOMATICA"	48,00	10	480,00	10	10557	0,45	Cumparare vinzare
22.12.16 13:01	MD14SIST1004	SA "MOLDSISTEMAUTOMATICA"	56,00	10	560,00	10	10557	0,53	Cumparare vinzare
22.12.16 13:01	MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	110,00	51	5610,00	10	25000091	0,00	Cumparare vinzare
TOTAL				243	208474,00				

**Statistica tranzacțiilor înregistrate în afara pieței reglementate sau MTF
pentru perioada 19.12.2016-23.12.2016**

Tipul tranzacției: Vânzare-cumpărare

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzacții (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Ponderea VM în capitalul social (%)
1	„BTA-29” S.A.	MD14PORT1000	7	2	1 825	26097,50	1,16
2	„UZINA MECANIZATĂ NR. 32” S.A.	MD14DURL1004	10	3	353	3635,90	1,13
3	„RZ-TRANSCOM” S.A.	MD14RZAS1005	20	1	592	11840,00	1,61
4	BC „MOLDINCONBANK” S.A.	MD14MICB1008	100	2	953	70859,00	0,01
5	C.F. „ECON RENAȘTERE”	MD14CORE1002	5	2	21999	140793,60	73,33
6	„BICOTRA” S.A.	MD14BICO1006	20	1	160	1056,00	0,06
7	„ICAM” S.A.	MD14CIMA1009	5	1	11 281	148909,20	0,35
8	„DAAC HERMES” S.A.	MD14DACH1001	20	2	15	3465,00	0,00
9	„INTRA GROUP” S.A.	MD14INGR1005	1	20	10 016	10216,32	0,04
10	„AGROTEHNICA” S.A.	MD14AGTN1001	35	12	797	11405,07	2,93
11	„MOLDRECLAMA” S.A.	MD14RECL1005	10	1	81	243,00	0,52
12	„SEVMEC” S.A.	MD14SEME1001	10	6	666	18694,62	0,26
	Total			53	48738	447215,21	

Tipul tranzacției: Moștenire

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzacții (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Ponderea VM în capitalul social (%)
1	„TIREX-PETROL” S.A.	MD14TIRP1008	6	2	464	2784,00	0,00
2	„NORD-MOBILA” S.A.	MD14DMOB1009	8	1	15	120,00	0,00
3	„SUDZUCKER-MOLDOVA” S.A.	MD14ROZA1009	10	6	395	3950,00	0,00
4	„MOLDAGROCONSTRUCȚIA” S.A.	MD14MOLC1008	100	1	5	500,00	0,01
5	„INTRA GROUP” S.A.	MD14INGR1005	1	2	736	736,00	0,00
6	„INTERPARES PRIM” S.A.	MD14ASIP1008	1	1	1232	1232,00	0,00
7	„AGROTEHNICA” S.A.	MD14AGTN1001	35	2	72	2520,00	0,26
8	„LEMNAR” S.A.	MD14LEMN1007	15	1	11	165,00	0,00
9	„SEVMEC” S.A.	MD14SEME1001	10	1	100	1000,00	0,04
10	„DRUMURI-BĂLȚI” S.A.	MD14DRMB1006	10	1	128	1280,00	0,00
	Total			18	3158	14287,00	

Tipul tranzacției: Donație între persoanele care sunt soți, rude sau afini pînă la gradul II inclusiv

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzacții (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Ponderea VM în capitalul social (%)
1	BC „MOLDOVA-AGROINDBANK” S.A.	MD14AGIB1008	200	1	2	2136,96	0,00
2	„DRUMURI-BĂLȚI” S.A.	MD14DRMB1006	10	1	1119	11190,00	0,06
	Total			2	1121	13326,96	

Tipul tranzacției: Retragerea obligatorie în condițiile art.30 din Legea privind piața de capital

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzacții (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Ponderea VM în capitalul social (%)
1	„PROMTEHGAS” S.A.	MD14ROMT1003	1	9	1 070	46940,90	0,08
2	„RADIATOR” S.A.	MD14RAD1003	47	1	35	700,00	0,01
3	„GAZPROIECT” S.A.	MD14GAZP1001	10	21	2160	10800,00	5,56
	Total			31	3265	58440,90	

Tipul tranzacției: Distribuirea valorilor mobiliare în cazul partajului bunurilor în formă de valori mobiliare

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzacții (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Ponderea VM în capitalul social (%)
1	„AGROTEHNICA” S.A.	MD14AGTN1001	35	1	11	157,41	0,04
2	„SUDZUCKER-MOLDOVA” S.A.	MD14ROZA1009	10	1	51	1428,00	0,00
	Total			2	62	1585,41	

Poziții deschise pe piața reglementată și MTF la data de 28.12.2016

Cod ISIN	Denumirea emitentului	Cereri pentru cumpărare, un.	Prețul pentru unitate, lei	Oferte pentru vânzare, un.
Piața reglementată				
MD14AING100	C.A. "ALLIANCE INSURANCE GROUP" S.A	0,00	4,95	232485,00
MD14AGIB100	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1030,00	1950,00
MD14AGIB100	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	30,00	1000,00	0,00
MD14AGIB100	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	60,00	1002,00	0,00
MD14ARGO10	Societati de Asigurari-Reasigurari "MOLDCARGO" S.A	0,00	300000,00	1,00
MD14MBIS100	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	1175,00	51,00	0,00
MD14MICB100	BC "MOLDINCONBANK" SA	0,00	102,00	1797,00
MD14OTIS100	Compania Internationala de Asigurari "ASITO" SA	0,00	97,00	400,00
MD14VCTB100	BC "VICTORIABANK" S.A.	0,00	55,00	25840,00
MD14VCTB100	BC "VICTORIABANK" S.A.	364,00	51,00	0,00
Sistemul multilateral de tranzacționare (MTF)				
MD14VING100	SA "CEPROSERVING"	0,00	176,91	347637,00
MD14BALT100	SA IM "BALTEANCA"	0,00	7,00	242117,00
MD14COML10	SA "INCOMLAC"	0,00	200,00	377,00
MD14NELI1003	SA "FABRICA DE CONFECTII "IONEL"	0,00	5,00	375,00
MD14TCTC100	SA "TUTUN-CTC"	0,00	30,00	505,00
MD14TIRE100	SA "TIPOGRAFIA-RECLAMA"	0,00	7,50	800,00
MD14TIRP100	SA IM "TIREX PETROL"	0,00	13,00	5550,00

HOTĂRÎRE

cu privire la rezultatele controlului complex privind respectarea legislației în domeniul asociațiilor de economii și împrumut de către A.E.Î. "BUSINESS CREDIT"

Nr. 59/1 din 02.12.2016 (în vigoare 02.12.2016)
Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 441-451
art. 2112 din 16.12.2016

***

În temeiul Ordonanței Comisiei Naționale a Pieței Financiare (CNPF) nr. 37/9-O din 22.07.2016 și Ordinului vicepreședintelui CNPF nr. 42 din 25.07.2016, a fost efectuat controlul complex privind respectarea legislației în domeniul asociațiilor de economii și împrumut de către A.E.Î. "BUSINESS CREDIT" (orașul Căușeni, strada Mihai Eminescu 17, of. 46, IDNO 1004608000205) pentru perioada de activitate 01.08.2013-31.07.2016, ce deține licență de categoria B seria CNPF nr. 000509, eliberată la data de 15.05.2009, în cadrul căruia s-au constatat următoarele.

Conform rapoartelor specializate, A.E.Î. "BUSINESS CREDIT" (în continuare – asociația) a înregistrat următorii indicatori de bază caracteristici activității asociațiilor de economii și împrumut, care se prezintă în tabelul.

Din datele tabelului se relevă creșterea majorității indicatorilor înregistrați, în special a împrumuturilor acordate cu circa 15,9 la sută și a depunerilor de economii cu circa 30,3 la sută, ponderea cărora în total active constituie 88,2 la sută și, respectiv, 76,8 la sută. Diminuarea profitului net de circa 4,2 ori este cauzată de gestiunea ineficientă a activității operaționale a asociației, fapt ce se reflectă negativ asupra capitalului propriu, în condițiile în care toate împrumuturile acordate sînt creditate din depunerile de economii ale membrilor asociației.

Contabilul-șef al asociației în exercițiu în perioada 02.01.2013 – 08.03.2016 nu s-a conformat cerințelor stabilite la art. 12 alin. (1) și alin. (2) din Legea asociațiilor de economii și împrumut nr. 139-XVI din 21.06.2007 (în continuare – Legea nr. 139-XVI din 21.06.2007), pct. 5, pct. 9 și pct. 36 din Regulamentul cu privire la exigențele față de administratorii asociațiilor de economii și împrumut, aprobat prin Hotărîrea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 63/6 din 25.12.2007 (în continuare – Regulamentul cu privire la exigențe), exercitîndu-și atribuțiile fără a deține certificat de calificare eliberat de către CNPF și fără a fi confirmat în funcție de către CNPF De asemenea, contrar prevederilor susmenționate, 2 membri ai consiliului și 1 membru al comisiei de cenzori, aleși în cadrul adunării generale repetate a membrilor din 13.03.2016, pînă în prezent nu au fost confirmați în funcție de către CNPF

Din materialele aferente controlului se relevă admiterea cazurilor de ținere a evidenței contabile a asociației de către președintele comisiei de cenzori, fiind astfel încălcate prevederile art. 12 alin. (3) lit. a), art. 44 din Legea nr. 139-XVI din 21.06.2007, art. 13 alin. (3) lit. a) și lit. b), art. 36 alin. (1) lit. c), art. 39, art. 44 din Legea contabilității nr. 113-XVI din 27.04.2007 (în continuare – Legea nr. 113-XVI din 27.04.2007), pct. 1 din Politicile contabile ale asociației și contractul de muncă nr. 3 din 02.01.2013. Totodată, în condițiile precitate se constată existența conflictului de interese în activitatea asociației conform art. 13 din Legea nr. 139-XVI din 21.06.2007 și art. 190 din Codul civil al Republicii Moldova, în special în partea ce ține de obiectivitatea controalelor efectuate în conformitate cu art. 43 alin. (1), alin. (4), alin. (5), alin. (8) și alin. (10) din Legea nr. 139-XVI din 21.06.2007 de către comisia de cenzori, cu participarea președintelui comisiei de cenzori. Astfel, au fost constatate devieri aferente elementelor contabile reflectate în registrele contabile și celor din situațiile financiare și rapoartele specializate pentru anul 2014 și lunile ianuarie-februarie 2015, care nu au fost prezentate în rapoartele comisiei de cenzori pentru perioadele respective. De asemenea, în cazurile susmenționate președintele comisiei de cenzori a beneficiat de achitarea în avans a dobînzii aferente contractului de depunere de economii, fiind astfel încălcate cerințele pct. 28 din Politica de acceptare a depunerilor de economii pentru anul 2014 și pct. 4 din contractul de depunere de economii nr. 12/13 din 28.11.2013. Nerespectînd prevederile art. 19 alin. (1) și alin. (12) din Legea nr. 113-XVI din 27.04.2007, pct. 13 și pct. 14 din Normele pentru efectuarea operațiunilor de casă în economia națională a Republicii Moldova, aprobate prin Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr. 764 din 25.11.1992 (în continuare – Normele pentru efectuarea operațiunilor de casă), eliberarea numerarului din casierie privind achitarea indemnizației anuale membrilor consiliului și membrilor comisiei de cenzori în valoare de circa 18,7 mii lei a fost efectuată unipersonal de către președintele comisiei de cenzori prin întocmirea dispoziției de plată care nu a fost semnată de către directorul executiv și contabilul-șef al asociației. Președintele comisiei de cenzori nu a asigurat păstrarea confidențialității datelor cu caracter personal ale membrilor asociației de care a luat cunoștință în procesul exercitării funcțiilor, dezvăluind în cadrul adunării generale repetate a membrilor din 13.03.2016 numele depunătorilor de economii ai asociației, fiind astfel încălcate prevederile Legii nr. 133 din

08.07.2011 "Privind protecția datelor cu caracter personal" și art. 14 alin. (1) din Legea nr. 139-XVI din 21.06.2007.

Nerespectînd prevederile art. 40 alin. (2) lit. c), art. 42 alin. (2) și alin. (4) din Legea nr. 139-XVI din 21.06.2007, pct. 6 și pct. 9 din Politicile de acceptare a depunerilor de economii pentru anii 2013 – 2015, directorul executiv al asociației a încheiat contracte de depuneri de economii la data de 23.09.2013 și 27.03.2014 cu vicepreședintele consiliului privind acceptarea economiilor în valoare totală de circa 400,0 mii lei anterior adoptării de către consiliu a deciziilor respective. Contrar cerințelor pct. 38 din Normele de prudență financiară a asociațiilor de economii și împrumut, aprobate prin Hotărîrea CNPF nr. 17/8 din 30.04.2008 (în continuare – Normele de prudență financiară) și art. 29 pct. 3 lit. b) din Statut, consiliul asociației a adoptat la data de 05.10.2013, 01.02.2014, 30.03.2014 și 11.06.2015 decizii privind încheierea deciziei cea stabilită pentru alți membri, precum și a profitat de plata integrală a dobînzii în cazul retragerii anticipate a depunerilor de economii și de achitarea dobînzii după expirarea termenului contractului de depuneri de economii, fiind astfel încălcate prevederile contractelor de depuneri de economii corespunzătoare, pct. 41 și pct. 43 din Politica privind acceptarea depunerilor de economii și pct. 40 din Normele de prudență financiară.

Contrar prevederilor art. 4 alin. (2) lit. d) din Legea nr. 139-XVI din 21.06.2007, asociația nu a asigurat principiul accesului egal al membrilor la serviciile asociației în raport cu vicepreședintele consiliului. Astfel, acesta a beneficiat de achitarea unei rate a dobînzii mai avantajoase aferente depunerilor de economii personale decît cea stabilită pentru alți membri, precum și a profitat de plata integrală a dobînzii în cazul retragerii anticipate a depunerilor de economii și de achitarea dobînzii după expirarea termenului contractului de depuneri de economii, fiind astfel încălcate prevederile contractelor de depuneri de economii corespunzătoare, pct. 41 și pct. 43 din Politica privind acceptarea depunerilor de economii și pct. 40 din Normele de prudență financiară.

Contrar cerințelor art. 9 alin. (2) lit. b), art. 44 alin. (1) din Legea nr. 139-XVI din 21.06.2007, art. 18 lit. a), art. 23 alin. (1) și alin. (6), art. 29 alin. (6) din Legea nr. 113-XVI din 27.04.2007, situațiile financiare și rapoartele specializate ale asociației din perioada 31.01.2014-29.02.2016 nu reflectă imaginea reală și fidelă a elementelor contabile ale acesteia, fiind admise cazuri în care datele privind împrumuturile acordate și dobînzile aferente, depunerile de economii acceptate și dobînzile aferente, provizioanele pentru împrumuturi și pentru dobînzii, alte venituri din dobînzii nu corespund valorilor înregistrate în registrele contabile obligatorii care au servit drept bază pentru întocmirea rapoartelor în cauză. De asemenea, în perioada respectivă nu au fost respectate prevederile pct. 58 din Standardul Național de Contabilitate nr. 63 "Prezentarea informațiilor în rapoartele financiare ale asociațiilor de economii și împrumut și ale altor instituții similare", aprobat prin Ordinul ministrului finanțelor nr. 89 din 28.10.2002, conform căruia, în cazul nerambursării împrumuturilor acestea urmau a fi decontate din contul provizioanelor constituite pentru acoperirea pierderilor privind împrumuturile acordate și înregistrate ulterior în componența conturilor extrabilanțiere, fiind astfel dezinformați utilizatorii interesați privind eficiența acordării împrumuturilor și impactul direct al acestora asupra situației financiare și rezultatelor activității asociației. Totodată, ca rezultat al nerespectării cerințelor pct. 37 din Normele de prudență financiară*, situația din 31.07.2016 asociația nu a contabilizat la conturile extrabilanțiere împrumuturile și dobînzile aferente clasificate "compromise" în mărime de circa 392,1 mii lei.

Contrar prevederilor pct. 7 din Normele de prudență financiară*, în perioada 31.08.2013 – 31.08.2014, 31.10.2014 – 30.04.2015, 30.06.2015 – 31.10.2015 și 31.12.2015 – 31.07.2016 valoarea totală a cotelor de membru ale asociației a depășit mărimea de 20 la sută din rezerva instituțională.

Administratorii asociației nu au asigurat respectarea cerințelor pct. 36 din Normele de prudență financiară*, fiind constatate 27 de cazuri în care asociația nu s-a adresat în instanța de judecată pentru rambursarea împrumuturilor și dobînzilor aferente expirate mai mult de 90 de zile în mărime de circa 347,3 mii lei.

În perioada supusă controlului asociația a admis cazuri de încasare de la membri, în diverse perioade, a depunerilor de economii în valoare totală de circa 1934,4 mii lei, în condițiile în care ponderea împrumuturilor și a dobînzilor aferente restante mai mult de 30 de zile în total portofoliul de împrumut a constituit peste 5,0 la sută, iar depunerile de economii au depășit valoarea dublă a rezervei instituționale, fiind astfel încălcate cerințele Hotărîrii CNPF nr. 20/3 din 24.05.2010 "Cu privire la rezultatele examinării și analizei datelor din rapoartele financiare ale asociațiilor de economii și împrumut pentru anul 2009" (abrogată la 21.10.2016), pct. 3 și pct. 4 din Hotărîrea CNPF nr. 41/1 din 19.10.2012 "Cu privire la rezultatele controlului tematic privind respectarea legislației în domeniul asociațiilor de economii și împrumut de către A.E.Î. "BUSINESS CREDIT".

Directorul executiv al asociației nu a asigurat efectuarea inventarierii patrimoniului asociației pentru toată perioada supusă controlului, fiind astfel încălcate prevederile art. 13 alin. (2) lit. e) și art. 24 alin. (1) din Legea nr. 113-XVI din 27.04.2007.

Contrar prevederilor pct. 29 din Normele pentru efectuarea operațiunilor de casă, nu au fost respectate cerințele privind modul de amenajare a casieriei asociației, lipsește încăperea specială amenajată și izolată, destinată primirii, eliberării și păstrării provizoriu a numerarului. La finele anilor 2013, 2014 și 2015, în mașinogramele "Foaie anexată în registrul de casă", numărul general de foi pentru un an nu a fost confirmat prin semnăturile conducătorului și contabilului-șef al asociației și registrele nu au fost sigilate, fiind astfel încălcate cerințele pct. 25 din Normele pentru efectuarea operațiunilor de casă.

În calitate de entitate raportoare, asociația nu a elaborat și aprobat programul propriu privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și nu a desemnat o persoană responsabilă investită cu atribuții de executare a prevederilor legale și de asigurare a politicii și procedurilor entității raportoare în conformitate cu cerințele și reglementările în domeniul spălării banilor și finanțării terorismului, fapt ce contravine cerințelor art. 9 alin. (2) și alin. (3) din Legea nr. 190-XVI din 26.07.2007 "Cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului" (în continuare – Legea nr. 190-XVI din 26.07.2007) și Regulamentului privind măsurile de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului pe piața financiară nebanară, aprobat prin Hotărîrea CNPF nr. 49/14 din 21.10.2011 (în continuare – Regulamentul privind măsurile de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului). Contrar cerințelor art. 7 alin. (1) din Legea nr. 190-XVI din 26.07.2007 și pct. 46 alin. (1) din Regulamentul privind măsurile de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, directorul executiv al asociației nu a asigurat ținerea registrului persoanelor fizice și juridice identificate. Nerespectînd cerințele art. 8 alin. (2) din Legea nr. 190-XVI din 26.07.2007 și pct. 531 din Regulamentul privind măsurile de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, datele privind 12 tranzacții aferente acceptării/rambursării depunerilor de economii, realizate în numerar printr-o operațiune în valoare de peste 100,0 mii lei în diverse perioade, nu au fost remise Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, iar datele privind 3 tranzacții au fost remise Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor cu încălcarea termenului prevăzut de legislație.

Reieșind din cele expuse, în temeiul art. 1, art. 3, art. 4, art. 8 lit. b), lit. f) și lit. t), art. 9 alin. (1) lit. d), lit. j) și lit. r), art. 22 alin. (3), art. 25 alin. (2) din Legea nr. 192-XIV din 12.11.1998 "Privind Comisia Națională a Pieței Financiare", art. 9 alin. (2) lit. e), art. 46 alin. (1), alin. (2) și alin. (5), art. 49 alin. (1) lit. a) și lit. c), alin. (2) lit. g) din Legea asociațiilor de economii și împrumut nr. 139-XVI din 21.06.2007, Normelor de prudență financiară a asociațiilor de economii și împrumut, pct. 53 din Regulamentul cu privire la exigențele față de administratorii asociațiilor de economii și împrumut, Comisia Națională a Pieței Financiare

HOTĂRĂȘTE:

1. Se inițiază procedura de tragere la răspundere contravențională a directorului executiv, a contabilului-șef în exercițiu pînă la data de 08.03.2016, a membrilor consiliului și a membrilor comisiei de cenzori ai A.E.Î. "BUSINESS CREDIT" conform Codului contravențional al Republicii Moldova.

2. Se retrage confirmarea din funcția de administratori ai A.E.Î. "BUSINESS CREDIT" și se eliberează din componența acestora președintele comisiei de cenzori.

3. Se avertizează administratorii A.E.Î. "BUSINESS CREDIT" asupra necesității respectării necondiționate a prevederilor actelor legislative și normative și se prescrie următoarele:

– întreprinderea măsurilor de rigoră în vederea înlăturării încălcărilor constatate în rezultatul controlului în termen de 6 luni din data intrării în vigoare a prezentei hotărîri;

– modificarea Politicii de acordare a împrumuturilor în scopul delegării membrilor consiliului a atribuțiilor de monitorizare lunară a împrumuturilor acordate și asigurării rambursării acestora în termen;

– convocarea adunării generale a membrilor în vederea adoptării unei decizii privind răspunderea administratorilor pentru admiterea încălcărilor depistate, inclusiv cu includerea pe ordinea de zi a adunării generale a chestiunilor privind încetarea înainte de termen a împuternicirilor membrilor consiliului și ai comisiei de cenzori și alegerea noii componente a acestora.

4. Se ia act de remiterea la data de 12.08.2016, 09.11.2016, 29.1.2016 și 30.11.2016 Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor a datelor privind 12 tranzacții neraportate conform legislației cu privire la combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.

5. A.E.Î. "BUSINESS CREDIT" va prezenta lunar Comisiei Naționale a Pieței Financiare rapoarte cu privire la măsurile întreprinse în vederea executării pct. 3, cu anexarea copiilor documentelor justificative.

6. Controlul asupra executării prezentei hotărîri se pune în sarcina Direcției generale plasamente colective și microfinanțare.

Prezenta hotărîre intră în vigoare la data adoptării, se publică pe site-ul oficial al Comisiei Naționale a Pieței Financiare (www.cnpf.md) și în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

VICEPREȘEDINTELE COMISIEI NAȚIONALE A PIEȚEI FINANCIARE

Lurie FILIP

* în redacția în vigoare în perioada efectuării controlului

Nr.	Indicatori	(mii lei)			
		31.07.2015	31.07.2016	2016 față de 2015 (-, +)	2016 față de 2015 (%)
1.	Împrumuturi acordate	1855,4	2150,6	+ 295,2	115,9
2.	Provizioane pentru pierderi din împrumuturi	-296,3	-406,7	+110,4	137,3
3.	Total active	2184,9	2438,2	+ 253,3	111,6
4.	Depuneri de economii	1436,9	1872,9	+ 436,0	130,3
5.	Profit net (pierdere netă)	25,6	- 81,3	- 106,9	Diminuare de circa 4,2 ori
6.	Capital propriu	709,2	498,5	- 210,7	70,3

ÎN 2017, MOLDOVA VA PRIMI DE LA BANCA DE DEZVOLTARE A CONSILIULUI EUROPEI 4 MIL. EURO PENTRU CONSTRUCȚIA LOCUINȚELOR SOCIALE

Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei (BCE) va oferi Moldovei 3,87 mil. euro care vor fi folosiți pentru construcția a 112 de locuințe sociale în raioanele Fălești și Rezina.

Potrivit agenției INFOTAG cu referire la surse din cadrul Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, la ședință privind rezultatele proiectelor inițiate în anul 2016 s-a vorbit despre faptul că s-a reușit finalizarea lucrărilor de construcție a locuințelor sociale în raioanele Ialoveni și Nisporeni. Au fost date în exploatare 128 de apartamente. Au demarat lucrările de construcție în Leova. Alte 279 de apartamente sunt gata în proporție de 70 la sută. Potrivit viceministrului Anatolie Zolotcov, obiectivul proiectului este de a asigura cu locuințe familiile tinere și persoanele nevoiașe cu venituri mici ce nu își permit financiar să își achiziționeze un apartament. Locuințele sociale în Moldova sunt construite cu suportul Băncii de Dezvoltare a Consiliului Europei, ce a oferit un împrumut Guvernului RM în sumă de 20,4 mil. euro pe un termen de până la 20 de ani. În prezent se realizează a doua etapă a proiectului. Beneficiarii sunt selectați la nivel local de către o comisie ce examinează cererile depuse de solicitanți.

În cadrul primei etape a proiectului au fost construite două blocuri la Chișinău și câte unul la Glodeni și Criuleni, cu un număr total de 249 de apartamente, în care locuiesc 581 de oameni. Participarea statului la proiect constă, de regulă, în a oferi pentru construcție obiecte de construcție nefinisate.

ANSA ÎȘI VA EXTINDE COMPETENȚELE ÎNCEPÂND CU ANUL 2017

Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor (ANSA) își va extinde competențele începând cu anul 2017 și va monitoriza nu doar calitatea produselor, dar și a alcoolului, precum și se va ocupa de protecția drepturilor consumatorilor. Despre aceasta a comunicat directorul ANSA, Gheorghe Gaberi, miercuri, la o masă rotundă unde a fost prezentat Raportul privind protecția consumatorilor și siguranța alimentelor în Republica Moldova, efectuat de către Fondul Est-European.

Potrivit agenției INFOTAG, Gaberi a spus că "ANSA se ocupă de siguranța alimentelor, dar de calitate răspunde producătorul, iar agenția va efectua controale cu mai multă atenție".

Potrivit lui, "din 2017, în competența ANSA va fi inclusă și protecția consumatorului, precum și controlul calității alcoolului. Astfel, în noul an, competențele agenției se vor extinde."

"Anual, în diferite țări, Moldova exportă produse agroalimentare în sumă de 0,5 mld. euro și niciunul dintre clienții nu au avut plângeri, deoarece calitatea mărfurilor este verificată", a spus Gaberi.

Reprezentantul Centrului de calitate și inofensivitate a produselor alimentare, Maria Bîzgu, a spus că, potrivit rezultatelor, ANSA reacționează la toate petițiile cetățenilor și întreprinde măsurile corespunzătoare.

Potrivit ei, "în primele nouă luni, în total au fost înregistrate peste o mie de petiții, dintre care doar 30% au fost cu privire la produsele alimentare. Acest procent este destul de mic. De asemenea, în acest an ANSA a efectuat mai mult de 11,7 mii de verificări".

Bîzgu consideră că "agenția funcționează bine, dar, în ciuda acestui fapt, oamenii au nevoie să fie informați mai bine, să fie organizate mai multe campanii de informare, zile ale ușilor deschise".

În cadrul mesei rotunde a fost prezentată informația cu privire la activitățile Agenției pentru Protecția Drepturilor Consumatorilor. Participanții au menționat că după schimbarea conducerii, agenția a organizat mai multe campanii de informare și mai bine a informat publicul cu privire la activitățile lor și despre activitatea desfășurată.

De asemenea, participanții recomandă cetățenilor Moldovei să fie mai atenți în alegerea produselor în ajunul sărbătorilor de iarnă.

În atenția acționarilor ÎM „Farmaco” SA

Conform Deciziei Consiliului Societății din 19.12.2016 se anunță convocarea Adunării generale extraordinare a acționarilor ÎM „Farmaco” SA cu prezența acționarilor care va avea loc pe data de 13.01.2017, ora 14.00 în incinta sediului întreprinderii din str. Vadul lui Vodă 2, mun. Chișinău-2023. Începutul înregistrării acționarilor: 13.30.

ORDINEA DE ZI:

1. Cu privire la încheierea contractului privind primirea de către ÎM „Farmaco” SA a creditului bancar de la „FinComBank” S.A.
2. Cu privire la transmiterea în ipotecă Băncii a bunurilor imobile proprietatea ÎM „Farmaco” SA întru garantarea rambursării creditului, achitării dobânzii și altor plăți aferente.
3. Cu privire la împuternicirea administratorului ÎM „Farmaco” SA și Contabilului-șef adjunct cu dreptul de a semna contractul de credit, acordul adițional la contractul de gaj/ipotecă și orice alte documente legate de valorificarea creditului.
4. Cu privire la autentificarea Procesului-verbal al Adunării generale extraordinare a acționarilor ÎM „Farmaco” SA.

Lista acționarilor care au dreptul să participe la Adunarea generală extraordinară a acționarilor va fi întocmită de registratorul independent „Grupa Financiară” SA la data de evidență 19.12.2016.

Cu materialele incluse în ordinea de zi acționarii vor putea lua cunoștință începând cu 03.01.2017 la sediul ÎM „Farmaco” SA (mun. Chișinău, str. Vadul lui Vodă 2) între orele 13.00 și 16.00, tel. de contact: 022-87-82-20.

Pentru participare la Adunare, acționarii sunt obligați de a prezenta buletinul de identitate. Reprezentanții acestora vor prezenta suplimentar mandatul eliberat conform legislației.

Акционерное общество «Леггорн»

провело внеочередное акционерное собрание 17 декабря 2016 в 10-00 по адресу: Тараклийский р-он, с. Валя-Пержей, административное здание АО «Леггорн». Регистрационной комиссией были зарегистрированы акционеры, которые владеют 1227652 акций, что составляет 96,18% от общей суммы количества акций предприятия – 1276336.

ПО ПОВЕСТКЕ ДНЯ БЫЛИ ПРИНЯТЫ СЛЕДУЮЩИЕ РЕШЕНИЯ:

1. а) Приостановить производственную деятельность общества.
б) Продать движимое и недвижимое имущество.
в) Продать востребованные МБП, устаревшие и невостребованные МБП списать.
2. Приостановить производственную деятельность и по мере возможности рассчитаться с долгами.
3. Утвердить решение Совета общества.

S.A. „MOLDPRESA”

Adunarea generală extraordinară a acționarilor S.A. „MOLDPRESA”, desfășurată la data 26.12.2016 cu prezența acționarilor, a adoptat hotărârea prin care a fost aprobată încheierea tranzacției de proporții și cu conflict de interese între Societate și ofertantul SRL „BBK Estate”

DUPĂ CUM URMEAZĂ:

1. Se aprobă înstrăinarea de către S.A. „MOLDPRESA” a bunului său imobil, constituit din încăperi cu suprafața de 213,5 m. p., situate pe adresa: mun. Chișinău str. 31 August 1989, nr. 85 ap. 8,9,10, la prețul de piață stabilit în sumă de 976000 lei.

AGEA a constatat că conflictul de interese se creează din faptul că tranzacția urmează a fi încheiată cu persoana afiliată dlui Șarov Iuri, care fiind membru al Consiliului și acționar ce deține 34,79% din acțiunile cu drept de vot ale emitentului S.A. „MOLDPRESA”, a fost de terminat ca persoană interesată în încheierea acestui contract.

„TAXI-SERVICE” S.A.

Comunicat informativ privind Deciziile Consiliului „TAXI-SERVICE” S.A.

I. Date generale privind emitentul de valori mobiliare:

1. Societatea pe acțiuni „TAXI-SERVICE” S.A. reprezintă un emitent, ale cărui valori mobiliare sunt admise la tranzacționare în cadrul unui MTF;
2. Sediul societății: Calea Ieșilor, 14, mun. Chișinău; nr. de telefon-0 22 746708;
3. Numărul de înregistrare la CIS-1003600038186 din 29.08.1995.
4. Activitatea principală- închirierea bunurilor imobiliare proprii, antrepozit vamal;
5. Societatea de registru: „Registrator Centru” S.A., sediul: mun. Chișinău, Calea Ieșilor, 10, licența CNPF 0003 din 31.12.14, conducător Savinov Iurie, tel. 022-74-15-61, contr. nr. 225 din 16.04.2010.
6. Principalele caracteristici ale valorilor mobiliare emise de emitent – acțiuni ordinare nominative de clasa I, cu valoarea nominală de 10 lei.

II. Deciziile consiliului societății aprobate unanim la ședința din 26 decembrie 2016, cvorum 100%, pe chestiunile din ordinea de zi:

1. Aprobarea dării de seamă privind rezultatele emisiunii suplimentare de acțiuni.
  - 1.1 Se aprobă subscrierea Primăriei mun. Chișinău la 220290 acțiuni, achitate cu mijloace bănești în sumă de 2202900 lei.
  - 1.2 Se aprobă subscrierea „ANGROCOMERT VEST EST” S.A. la 330710 acțiuni în sumă de 3307100 lei prin convertirea datoriilor TAXI-SERVICE S.A. formate față de „ANGROCOMERT VEST EST” S.A., în sumă de 3307100 lei, reeșind din cantitatea de acțiuni rămase nesubscrise de către acționarii societății.
  - 1.3 Se aprobă darea de seamă privind rezultatele subscrierii la acțiunile emisiunii suplimentare de acțiuni ale Taxi Service S.A., în mărime de 100% din numărul de acțiuni ale emisiunii suplimentare anunțate, în număr de 551000 acțiuni ordinare nominative, valoarea nominală de 10 lei, la prețul de 10 lei per/acțiunea în sumă totală de 5510000 lei achitate prin convertirea datoriilor societății în mărime de 3307100 lei și cu mijloace bănești în sumă de 2202900 lei, și se califică emisiunea ca efectuată.
2. Aprobarea listei subscriitorilor la emisiunea suplimentară de acțiuni ale „TAXI-SERVICE” S.A.
  - 2.1 Se aprobă lista subscriitorilor la emisiunea a II-a de acțiuni ale „TAXI-SERVICE” S.A.: – „ANGROCOMERT-VEST- EST” S.A. – subscrie 330710 acțiuni.
  - 2.2 Primăria mun. Chișinău – subscrie 220290 acțiuni.
3. Cu privire la majorarea capitalului social al societății.
  - 3.1 Se aprobă majorarea capitalului social al „TAXI-SERVICE” S.A. cu 5 510 000 lei în rezultatul înregistrării emisiunii a II-a de valori mobiliare în mărime de 551 000 acțiuni ordinare nominative cu valoarea nominală de 10 lei fiecare.
  - 3.2 Se aprobă capitalul social majorat, după înregistrarea emisiunii a II-a de acțiuni, în mărime de 8 655 600 lei repartizat integral în 865 560 acțiuni ordinare nominative cu valoarea nominală de 10 lei fiecare.
4. Aprobarea completărilor și modificărilor la statutul societății.
  - 4.1 Se aprobă completări și modificări la statutul „TAXI-SERVICE” S.A., după cum urmează: „Punctul 3.6. al statutului se va citi în următoarea redacție: Capitalul social al societății constituie 8'655'600 lei repartizat integral în 865 560 acțiuni ordinare nominative cu drept de vot de clasa I, cu valoarea nominală de 10 lei fiecare”.
  - 4.2 Împuternicirea persoanelor pentru semnarea documentelor privind înregistrarea emisiunii suplimentare de acțiuni, înregistrarea completărilor și modificărilor la statutul societății
  - 4.3 Se împuternicește directorul general al societății, dl I.Dementeenco, cu dreptul să semneze, să depună, să primească actele necesare privind înregistrarea emisiunii suplimentare de acțiuni la Comisia Națională a Valorilor Mobiliare și privind operarea completărilor și modificărilor sus numite la Statutul societății la Camera Înregistrării de Stat.

„INTROSCOP” SA,

IDNO 1003600008563,

aduce la cunoștința acționarilor că în conformitate cu Decizia Consiliului Societății din 21.12.2016, proces verbal nr. 8/16-4, s-a decis repartizarea unei părți din profitul net înregistrat de „Introsco” SA pentru 9 luni ale anului 2016, în mărime de 4 566 291 (patru milioane cinci sute șasezeci și șase mii două sute nouăzeci și unu) lei pentru plata dividendelor intermediare acționarilor „Introsco” SA, proporțional numărului de acțiuni care le aparțin.

Cuantumul dividendelor pe o acțiune ordinară nominativă constituie 3,00 lei, din care Societatea va reține impozitul pe venit conform cotelor stabilite de Codul Fiscal al Republicii Moldova la data plății.

Dreptul de a primi dividende intermediare, aprobate conform deciziei Consiliului Societății din 21.12.2016, au acționarii și custozii acționarilor înregistrați în Registrul acționarilor „Introsco” SA la data de 06.12.2016.

Plata dividendelor intermediare se va efectua cu mijloace bănești, începând cu data de 22 decembrie 2016.

Plata dividendelor se efectuează la solicitarea acționarilor:

- în numerar, la sediul „Introsco” SA, situat pe adresa MD-2044, mun. Chișinău, str. Meșterul Manole, nr. 20;

- mandat poștal, la adresa indicată în cererea scrisă a acționarului. Cheltuielile aferente plății dividendelor intermediare prin mandat poștal vor fi suportate de către acționarul beneficiar;

- transfer la contul bancar indicat în cererea scrisă a acționarului.

Eliberarea mijloacelor bănești se va efectua, după cum urmează:

- Pentru persoane juridice – în baza unei cereri scrise parvenite în adresa „Introsco” SA, în care se va indica contul bancar la care urmează a fi transferate mijloacele bănești, cu anexarea Extrasului din registrul persoanelor juridice;

- Pentru persoane fizice – în baza actului de identitate legal valabil, în cazul reprezentantului acționarului – se va prezenta procura autentificată notarial.

Informații la telefon: 0 22 47 20 12

În atenția acționarilor ÎM „Bălțeanca” SA

Organul executiv al Societății ÎM Bălțeanca SA anunță convocarea adunării extraordinare a acționarilor pe data de 30.01.2017 pe adresa: mun. Bălți, str. Păcii 5, în localul ospătării întreprinderii ÎM Bălțeanca SA. Înregistrarea – între orele 10.00-10.50. Începutul adunării – ora 11.00.

ORDINEA DE ZI:

1. Prezentarea și dezbateră Raportului Organului executiv al societății privind activitatea și situația financiară actuală.
2. Stabilirea bugetului de venituri și cheltuieli a programului de activitate pentru anul 2017, și a bugetului de investiții pentru anul 2017.
3. Acoperirea pierderilor anilor precedenți din rezerve.
4. Stabilirea cuantumului remunerației pentru membrii Comisiei de cenzori și membrii Consiliului Societății.
5. Incetarea înainte de termen a împuternicirii membrilor Comisiei de cenzori și membrilor Consiliului Societății.
6. Alegerea membrilor Comisiei de cenzori și membrilor Consiliului Societății.

Lista acționarilor cu drept de participare la adunare a fost întocmită conform situației din 28.12.2016

Pentru înregistrare acționarii vor prezenta buletinul de identitate, iar reprezentanții și procura autentificată în modul stabilit de lege.

Informații suplimentare la telefonul 069186280

CERERE DE RETRAGEREA OBLIGATORIE ESTE ADRESATĂ ACȚIONARILOR "PIETRIȘ" S.A.

în conformitate cu art. 30 din Legea privind piața de capital nr. 171 din 11.07.2012. (în continuare „Legea nr. 171”).

Valorile mobiliare ce fac obiectul cererii de retragere obligatorie.

Acțiunile ordinare nominative de clasa I, cod ISIN MD14PIET1003, emise în formă nematerializată de către PIETRIȘ S.A., fiecare acțiune având valoarea nominală de 12 lei reprezintă obiectul cererii de retragere obligatorie. Procedura de retragere obligatorie vizează un număr de 18777 de acțiuni, reprezentând 4,50 la sută din totalul acțiunilor cu drept de vot emise de PIETRIȘ S.A.

Emitentul ale carui valori mobiliare fac obiectul cererii de retragere obligatorie.

Societatea vizată este PIETRIȘ S.A. (în continuare „Emitent”), înregistrată și funcționând conform legilor Republicii Moldova, cu sediul pe adresa Str. Feroviarilor, 10, or. Vatra, mun. Chișinău, cod poștal MD 2055, Republica Moldova, numărul de identificare de stat și codul fiscal 1003600062729, capitalul social constituie 5000796 lei subscris și vărsat în întregime, divizat într-un număr de 416733 de acțiuni ordinare nominative de clasa I, fiecare acțiune având valoarea nominală de 12 lei.

Obiect principal de activitate: Extracția pietrișului și nisipului; extracția argilei și caolinului; fabricarea de produse refracturate; transporturi rutiere de mărfuri.

Inițiatorul procedurii de retragere obligatorie (în continuare „Ofertant”), numărul de acțiuni emise de Emitent care sunt deținute de Ofertant și persoanele care acționează în mod concertat cu Ofertantul.

Ofertantul este Nastas Iurie. Ofertantul împreună cu persoanele care acționează în mod concertat cu Ofertantul dețin 397956 de acțiuni PIETRIȘ S.A., reprezentând o participație de 95,50 la sută din totalul acțiunilor de clasa respectivă, inclusiv: Ofertantul deține 385882 de acțiuni, ceea ce reprezintă o participație de 92,60% și Varlan Ala, persoană care acționează în mod concertat cu Ofertantul, deține 12074 de acțiuni, ceea ce reprezintă o participație de 2,90% din totalul acțiunilor cu drept de vot emise de Emitent.

Ofertantul a derulat în perioada 30.11.2016-14.12.2016, o ofertă de preluare benevolă a acțiunilor emise de Emitent. Oferta a fost aprobată de Comisia Națională a Pieței Financiare prin Hotărârea nr. 57/5 din data de 18.11.2016.

Prezenta cerere de retragere obligatorie este adresată acționarilor minoritari ai Emitentului în conformitate cu art. 30 din Legea nr. 171, care prevede că deținătorii de valori mobiliare cu drept de vot sînt obligați să vîndă la un preț echitabil ofertantului, la cererea acestuia, valorile mobiliare deținute dacă, după derularea unei oferte de preluare obligatorii sau benevole, ofertantul deține singur sau împreună cu persoanele care acționează în mod concertat cel puțin 90% din valorile mobiliare ce constituie obiectul ofertei.

Prețul care urmează a fi plătit, metoda utilizată în determinarea prețului.

Prețul ce urmează a fi achitat acționarilor este de 19 lei per acțiune și este egal cu prețul oferit acționarilor în cadrul Ofertei de preluare benevolă derulată în perioada 30.11.2016-14.12.2016, care la rândul său a fost stabilit în conformitate cu prevederile art. 23, alin. 1), lit. b) din Legea 171, și reprezintă o valoare mai mare ca prețul mediu ponderat de tranzacționare pe piața reglementată aferent ultimelor 6 luni anterioare Ofertei.

Locul și modul în care deținătorii de valori mobiliare se vor adresa Ofertantului în vederea înstrăinării valorilor mobiliare.

Acționarii existenți sunt obligați să-și vîndă acțiunile deținute Ofertantului, care își exercită dreptul precizat la art. 30 al Legii nr. 171 și urmează să comunice în scris Ofertantului: i. datele de identificare și de contact; ii. declarația privind acceptul ca Ofertantul să achiziționeze toate acțiunile deținute, confirmate prin extrasul din registrul acționarilor Emitentului (Extrasul din registrul acționarilor Emitentului poate fi obținut la sediul societății de registru Depozitarul Central S.A., respectiv la adresa str. Vasile Alecsandri, nr. 143, mun. Chișinău, tel. 022 80 98 00); iii. modalitatea aleasă pentru realizarea plății acțiunilor ce le dețin, inclusiv personal, mandat poștal cu confirmare de primire sau transfer bancar, în maxim 4 săptămâni din data publicării prezentei cereri.

Cererea de plată va fi însoțită de o copie după actul de identitate și, în cazul în care s-a optat pentru plata prin transfer bancar, și de o copie după extrasul de cont bancar semnat și ștampilat de banca emitentă.

Dacă pe parcursul duratei cererii de retragere obligatorie, acționarul nu va înainta Ofertantului declarația specificată mai sus sau, după caz, un refuz motivat, se consideră că acționarul a acceptat tacit cererea Ofertantului.

Acționarii se vor adresa Ofertantului în vederea înstrăinării acțiunilor la sediul Emitentului, respectiv la adresa Str. Feroviarilor, 10, or. Vatra, mun. Chișinău, cod poștal MD 2055, Republica Moldova, număr de telefon 022 29 39 33, pe durata cererii de retragere obligatorie, în zilele de lucru între orele 10.00-16.00.

Confirmarea existenței mijloacelor de plată necesare pentru achiziționarea valorilor mobiliare care constituie obiectul cererii de retragere obligatorie, modalitățile de achitare a acestora către deținătorii de valori mobiliare.

Ofertantul va utiliza fonduri proprii pentru achiziția acțiunilor care constituie obiectul cererii de retragere obligatorie și garantează achitarea acestora prin constituirea unui cont de depozit la vedere în care este depusă suma în lei ce reprezintă contravaloarea acțiunilor.

Ofertantul va plăti contravaloarea acțiunilor prin modalitatea aleasă și comunicată de acționar.

În cazul în care o asemenea comunicare nu este făcută către Ofertant, acesta efectuează plata acțiunilor prin mandat postal cu confirmare de primire la adresa acționarului, așa cum este aceasta menționată în registrul acționarilor Emitentului. În situația în care sumele plătite acționarilor prin mandat poștal sunt returnate Ofertantului, acesta le va depune în conturi bancare speciale deschise de către Ofertant la B.C. ENERGBANK S.A. având codul IBAN: MD52EN000000280541687845/MDL – în favoarea acționarilor-persoane juridice și MD03EN000000280551688845/MDL – în favoarea acționarilor-persoane fizice care nu au încasat contravaloarea acțiunilor.

Durata cererii de retragere obligatorie. Prezenta Cerere de retragere obligatorie este valabilă pentru o perioadă de 4 (patru) săptămâni și este cuprinsă între 28.12.2016 și 25.01.2017.

Ofertant, Nastas Iurie

“Culinăria M.C. DECEBAL” SA

“RBT-CAPITAL” SRL în calitate de ofertant în cadrul Ofertei de preluare (Prospectul de ofertă nr. 46/6 din 09.09.2016) și acționar majoritar în cadrul retragerii obligatorii în temeiul art. 30 din Legea 171 din 11.07.2012, inițiate la data de 26.10.2016, informează că la data 26.12.2016 s-a finalizat procedura de retragere obligatorie și “RBT-CAPITAL” SRL a devenit proprietarul a 99.70% din acțiunile “Culinăria M.C. DECEBAL” S.A.

Acționarii care nu au încasat contravaloarea acțiunilor transferată prin mandat poștal vor putea ridica mijloacele bănești prin intermediul tuturor subdiviziunilor BC „Victoriabank” SA, contul nr. md05-VI02794000000023MDL. Achitarea va fi efectuată în numerar, personal acționarului sau reprezentantului acestuia la prezentarea actului de identitate sau a documentului care confirmă transmiterea dreptului de proprietate/folosință, precum și a scrisorii de confirmare eliberate de Emitentul “Culinăria M.C. DECEBAL” S.A. pe adresa: MD-2015, str. N. Zelinski, 7, etaj 5, mun. Chișinău, Republica Moldova, telefon de contact 022 521039, 022 571869.

CERERE DE RETRAGEREA OBLIGATORIE ESTE ADRESATĂ ACȚIONARILOR "PAN-COM" S.A.

în conformitate cu art. 30 din Legea privind piața de capital nr. 171 din 11.07.2012. (în continuare „Legea nr. 171”).

Valorile mobiliare ce fac obiectul cererii de retragere obligatorie.

Acțiunile ordinare nominative de clasa I, cod ISIN MD14PANC1009, emise în formă nematerializată de către PAN-COM S.A., fiecare acțiune având valoarea nominală de 10 lei reprezintă obiectul cererii de retragere obligatorie. Procedura de retragere obligatorie vizează un număr de 13584 de acțiuni, reprezentând 9,76 la sută din totalul acțiunilor cu drept de vot emise de PAN-COM S.A.

Emitentul ale carui valori mobiliare fac obiectul cererii de retragere obligatorie.

Societatea vizată este PAN-COM (în continuare „Emitent”), înregistrată și funcționând conform legilor Republicii Moldova, cu sediul pe adresa Str. Kiev, nr. 16, bl. 1, mun. Chișinău, cod poștal MD 2068, Republica Moldova, numărul de identificare de stat și codul fiscal 1002600043978, capitalul social constituie 1391890 lei subscris și vărsat în întregime, divizat într-un număr de 139189 de acțiuni ordinare nominative de clasa I, fiecare acțiune având valoarea nominală de 10 lei.

Obiect principal de activitate: Închirierea bunurilor imobiliare proprii, Comerțul cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzarea predominantă de produse alimentare, băuturi și produse din tutun.

Inițiatorii procedurii de retragere obligatorie (în continuare „Ofertanții”), numărul de acțiuni emise de Emitent care sunt deținute de Ofertanți și persoanele care acționează în mod concertat cu Ofertanții.

Ofertanții sunt Marținov Gheorghe, Medinschi Vasile, Murtazaliev Muhtar, Ivanov Nicolai. Ofertanții împreună cu persoanele care acționează în mod concertat cu Ofertanții dețin 125605 de acțiuni PAN-COM S.A., reprezentând o participație de 90,24 la sută din totalul acțiunilor de clasa respectivă, inclusiv: Ofertanții – Marținov Gheorghe deține 1089 de acțiuni, ceea ce reprezintă o participație de 0,78%, Murtazaliev Muhtar deține 26511 de acțiuni, ceea ce reprezintă o participație de 19,05%, Ivanov Nicolai deține 17938 de acțiuni, ceea ce reprezintă o participație de 12,89% și Medinschi Vasile deține 31599 de acțiuni, ceea ce reprezintă o participație de 22,70%, și persoanele care acționează în mod concertat cu Ofertanții – Marținov Serghei deține 25344 de acțiuni, ceea ce reprezintă o participație de 18,21%, Marținov Olga deține 4897 de acțiuni, ceea ce reprezintă o participație de 3,52%, Murtazaliev Angela deține 4818 de acțiuni, ceea ce reprezintă o participație de 3,46% și Ivanova Natalia deține 13409 de acțiuni, ceea ce reprezintă o participație de 9,63% din totalul acțiunilor cu drept de vot emise de Emitent.

Ofertanții au derulat în perioada 30.11.2016-14.12.2016, o ofertă de preluare benevolă a acțiunilor emise de Emitent. Oferta a fost aprobată de Comisia Națională a Pieței Financiare prin Hotărârea nr. 57/4 din data de 18.11.2016.

Prezenta cerere de retragere obligatorie este adresată acționarilor minoritari ai Emitentului în conformitate cu art. 30 din Legea nr. 171, care prevede că deținătorii de valori mobiliare cu drept de vot sînt obligați să vîndă la un preț echitabil ofertantului, la cererea acestuia, valorile mobiliare deținute dacă, după derularea unei oferte de preluare obligatorii sau benevole, ofertantul deține singur sau împreună cu persoanele care acționează în mod concertat cel puțin 90% din valorile mobiliare ce constituie obiectul ofertei.

Prețul care urmează a fi plătit, metoda utilizată în determinarea prețului.

Prețul ce urmează a fi achitat acționarilor este de 14 lei per acțiune și este egal cu prețul oferit acționarilor în cadrul Ofertei de preluare benevolă derulată în perioada 30.11.2016-14.12.2016, care la rândul său a fost stabilit în conformitate cu prevederile art. 23, alin. 1), lit. b) din Legea 171, și reprezintă o valoare mai mare ca prețul mediu ponderat de tranzacționare pe piața reglementată aferent ultimelor 6 luni anterioare Ofertei.

Locul și modul în care deținătorii de valori mobiliare se vor adresa Ofertanților în vederea înstrăinării valorilor mobiliare.

Acționarii existenți sunt obligați să-și vîndă acțiunile deținute Ofertanților, care își exercită dreptul precizat la art. 30 al Legii nr. 171 și urmează să comunice în scris Ofertanților: i. datele de identificare și de contact; ii. declarația privind acceptul ca Ofertanții să achiziționeze toate acțiunile deținute, confirmate prin extrasul din registrul acționarilor Emitentului (Extrasul din registrul acționarilor Emitentului poate fi obținut la sediul societății de registru Grupa Financiară S.A., respectiv la adresa str. Ismail, nr. 88, bl. 1, mun. Chișinău, tel. 022 27 18 45); iii. modalitatea aleasă pentru realizarea plății acțiunilor ce le dețin, inclusiv personal, mandat poștal cu confirmare de primire sau transfer bancar, în maxim 4 săptămâni din data publicării prezentei cereri.

Cererea de plată va fi însoțită de o copie după actul de identitate și, în cazul în care s-a optat pentru plata prin transfer bancar, și de o copie după extrasul de cont bancar semnat și ștampilat de banca emitentă.

Dacă pe parcursul duratei cererii de retragere obligatorie, acționarul nu va înainta Ofertanților declarația specificată mai sus sau, după caz, un refuz motivat, se consideră că acționarul a acceptat tacit cererea Ofertanților.

Acționarii se vor adresa Ofertanților în vederea înstrăinării acțiunilor la sediul Emitentului, respectiv la adresa Str. Kiev, nr. 16, bl. 1, mun. Chișinău, cod poștal MD 2068, Republica Moldova, număr de telefon 022 44 23 35, pe durata cererii de retragere obligatorie, în zilele de lucru între orele 10.00-16.00.

Confirmarea existenței mijloacelor de plată necesare pentru achiziționarea valorilor mobiliare care constituie obiectul cererii de retragere obligatorie, modalitățile de achitare a acestora către deținătorii de valori mobiliare.

Ofertanții vor utiliza fonduri proprii pentru achiziția acțiunilor care constituie obiectul cererii de retragere obligatorie și garantează achitarea acestora prin constituirea de conturi de depozit la vedere în care este depusă suma în lei ce reprezintă contravaloarea acțiunilor.

Ofertanții vor plăti contravaloarea acțiunilor prin modalitatea aleasă și comunicată de acționar.

În cazul în care o asemenea comunicare nu este făcută către Ofertanți, aceștia efectuează plata acțiunilor prin mandat postal cu confirmare de primire la adresa acționarului, așa cum este aceasta menționată în registrul acționarilor Emitentului. În situația în care sumele plătite acționarilor prin mandat poștal sunt returnate Ofertanților, aceștia le vor depune în conturi bancare speciale deschise de către Emitent la B.C. ENERGBANK S.A. având codul IBAN: MD38EN000000280541677845/MDL – în favoarea acționarilor-persoane juridice și MD86EN000000280551677845/MDL – în favoarea acționarilor-persoane fizice care nu au încasat contravaloarea acțiunilor.

Durata cererii de retragere obligatorie. Prezenta Cerere de retragere obligatorie este valabilă pentru o perioadă de 4 (patru) săptămâni și este cuprinsă între 28.12.2016 și 25.01.2017.

Ofertanți: Marținov Gheorghe, Medinschi Vasile, Murtazaliev Muhtar, Ivanov Nicolai

Решения
Национальной комиссии
по финансовому рынку

2

Реформа пенсионной системы:
Что изменится?

3

Бремя долгов
предприятия Termoelectrica

4

В Молдове будет облегчена туристическая деятельность и повышен уровень защиты потребителей туруслуг

Это предусматривают поправки в Закон об организации и осуществлении туристической деятельности и другое действующее законодательство, которые парламент одобрил в первом чтении. Изменения разработало Агентство по туризму с целью приведения законодательства страны в области туризма к международным стандартам.

Согласно поправкам, статус туристической местности или курорта может быть присвоен решением правительства селам и городам или их частям/секторам, располагающим туристическим достоянием и туристической инфраструктурой, в которых экономическая деятельность ориентирована в основном на предоставление туристических услуг.

Для улучшения механизма статистического учета будет создан Регистр туризма – банк данных, который будет содержать информацию о туристических ресурсах, экономических агентах из индустрии туризма, туристической инфраструктуре, транспортной инфраструктуре и субъектах туристической деятельности.

Кроме того, предусмотрено создание специальной статистической системы учета «Вспомогательный счет туризма», которая будет содержать комплекс техник и инструментов, позволяющих определить связь туризма с дру-

гими отраслями народного хозяйства и выявлять долю туризма в ВВП страны. Речь идет о статистической системе для сбора, анализа, хранения данных о расходах туристического потребления, касающихся размещения, транспорта, общественного питания, культурных услуг, досуга, услуг страхования, местных продуктов, услуг хозяйствующих субъектов в области туризма, а также всех расходов, влияющих на происхождение денежного потока в туризме. Использование этой системы позволит объединить механизм статистического учета и расчета

затрат в соответствии с международными стандартами.

Поправками предусмотрены также более жесткие требования для администрации и сотрудников туристических компаний, в частности, руководитель/администратор туристической компании должен будет обладать сертификатом категории «А» об окончании курсов повышения квалификации в сфере туризма или дипломом магистратуры со специализацией в сфере туризма. Специализированный персонал в туризме должен будет владеть сертификатами об окончании курсов повышения ква-

лификации в области туризма или дипломом о высшем образовании именно в этой сфере.

Законопроектом также предусмотрен льготный доступ к туристическим услугам, наказания за предоставление туристических услуг без квалифицированного персонала, без сертификата о присвоении категории структуры по приему туристов, за распространение неверной информации о типе и категории структуры по приему туристов, за работу гида по туризму в отсутствие бейджа на видном месте и другие нарушения установленных правил.

InfoMarket

Курс валют
на 28.12.2016

Валюта	Ставка	Курс
USD	1	20.0697
EUR	1	20.9728
UAH	1	0.7531
RON	1	4.6235
RUB	1	0.3301

CAPITAL Market

**ВНИМАНИЮ
АКЦИОНЕРНЫХ
ОБЩЕСТВ!**

Объявления и годовые отчеты эмитентов принимаются по адресу:
ziarulcm@gmail.com
тел.: 022 22-12-87;
факс: 022 22-05-03

**Внимание
читателей!**

Газеты Capital Market можно приобрести в следующих региональных киосках Moldpresa в:

Бельцах: №132; 133; 156
Комрате: №169
Кагуле: №170
Оргееве: №150
Хынчештах: №161
Сороках: №223

Кроме того, любой номер газеты или копию можно приобрести в редакции газеты Capital Market по адресу Кишинев, ул. В. Александри, 115.

Объявление

Редакция газеты Capital Market проводит тендер на предоставление типографских услуг. Заявки от типографий принимаются до 28 декабря 2016 г.

**Контактный
телефон:
022 22 77 58**

Дорогие друзья!

Газета Capital Market желает Вам счастливого Нового года и Рождества, счастья, тепла и любви!

Пусть в 2017 году исполнятся все Ваши мечты и желания!

От всей души желаем праздничного настроения в эти дни!

С Новым годом!

Коллектив газеты Capital Market

Уважаемые коллеги!

Сердечно поздравляем Вас по случаю зимних праздников и желаем Вам здоровья, счастья, богатства и процветания!

Пусть в 2017 году исполнятся все Ваши мечты и желания. Желаем Вам счастливого Нового года и Рождества!

С Новым годом!

С уважением,
Административный совет
и коллектив
Национальной комиссии
по финансовому рынку

Решения Национальной комиссии по финансовому рынку

В ходе очередного заседания Административного совета Национальной комиссии по финансовому рынку, состоявшегося 23 декабря 2016 года, был принят ряд решений.

Рассмотрев представленное заявление, Административный совет НКФР принял решение разрешить государственную регистрацию изменений, внесенных в данные Страховой компании GENERAL ASIGURĂRI SA в Государственном реестре юридических лиц, в связи с назначением членов совета общества.

Кроме того, была одобрена государственная регистрация устава ссудо-сберегательной ассоциации MICROFIN в новой редакции.

Рассмотрев представленное заявление, Административный совет НКФР принял решение разрешить осуществление инвестиций в корпоративные ценные бумаги ссудо-сберегательной ассоциацией CIUCIULENI-CREDIT путем приобретения 105 простых акций I класса, выпущенных акционерным обществом CORPORAȚIA DE FINANȚARE RURALĂ, на сумму до 26250 леев.

В ходе заседания Административный совет НКФР принял решение об этапах, сроках, порядке и процедуре аннулирования акций и выпуска новых акций страховой компании ALLIANCE INSURANCE GROUP SA.

Кроме того, было принято решение о внесении изменений в Постановление Национальной комиссии по финансовому рынку №58/4 от 24.11.2016 об этапах, сроках, порядке и процедуре аннулирования акций и выпуске новых акций страховой компании ALLIANCE INSURANCE GROUP SA.

Рассмотрев представленное заявление, Административный совет НКФР принял решение одобрить:

- переоформление лицензии Совместного предприятия Международной страховой компании

TRANSELIT SA серии CNPF №000695, выданную 21 января 2011 года;

- переоформление лицензии Страховой компании KLASSIKA ASIGURĂRI SA серии CNPF №000795, выданную 02 августа 2010 года;

- переоформление лицензии Страхового-перестраховочного брокера KEV-ASIG SRL серии CNPF №000836, выданную 06 ноября 2015 года;

- отзыв лицензии ссудо-сберегательной ассоциации CĂRBUNA серии CNPF №000265, выданную 10 июля 2009 года.

Учитывая, что Предприятие с иностранным капиталом Страховой брокер INSURANCE CONSULTING & SOLUTIONS SRL не исполнил в предписанные сроки решение Постановления Национальной комиссии по финансовому рынку №55/1 от 11.11.2016 о результатах выездной инспекции по проверке соблюдения законодательства в сфере страхования, Административный совет НКФР принял решение повторно предписать данной компании устранить нарушения, отраженные в указанном постановлении, обеспечить присутствие руководства в офисе компании, и проинформировать НКФР в течение 10 рабочих дней об исполнении решения.

Административный совет НКФР принял решение дать предварительное согласие на снятие денежных средств на общую сумму 110,0 тысяч леев и 8,8 тысяч евро с депозитного счета Международной страховой компании ASITO SA и размещение их на текущих счетах в том же банке в целях выполнения обязательств по выплате страховых возмещений лицам, потерпевшим ущерб, и страхователям/бенефициариям, и на осуществление выплат согласно делам об ущербе на основе исков, направленных страховыми компаниями о возмещении ущерба.

В целях обеспечения качественной реализации стратегических и операционных целей НКФР, Административный совет НКФР утвердил План деятельности НКФР на 2017 год.

НКФР подарила надежду ученикам школы-интерната села Конгаз

Зимние праздники побуждают каждого из нас подарить кому-то надежду, и сотрудники Национальной комиссии по финансовому рынку (НКФР) по традиции приехали в гости к своим маленьким друзьям из школы-интерната села Конгаз, чтобы вручить сладкие подарки и подарить частичку прекрасной атмосферы зимних праздников.

Эти дети редко улыбаются, им не хватает родительского тепла, и приезд сотрудников НКФР для них всегда лучик света, дающий надежду на лучшее.

Атмосферу праздника создали и сами ученики школы-интерната – они нарядили красивую елку, рассказали стихотворения и станцевали для кишиневских гостей. Они расстаются ненадолго, новый год уже стучится в двери, будут новые праздники и новые встречи.

«В Рождество мы празднуем рождение Иисуса Христа, желаем друг другу быть лучше и добрее. Желаем вам счастливого Нового года, удачи и здоровья, сил и надежды. С Новым годом!», – пожелали детям представители НКФР.

В ближайшее время будет создан Экономический совет при президенте Молдовы

Об этом заявил новый президент Молдовы Игорь Додон в своей инаугурационной речи, отметив, что на посту главы государства он намерен уделять особое внимание экономике страны и решению проблем предпринимателей.

Игорь Додон подчеркнул, что бизнес ждет от правительства прежде всего, чтобы оно относилось к нему, как к партнеру, а проводимая экономическая политика была адекватной и предсказуемой. «Я уверен, что это осуществимо. Довожу до вашего сведения, что в ближайшее время будет создан Экономический совет при президенте Молдовы», – сказал он. Игорь Додон заверил также граждан Молдовы в том, что на посту президента вопрос национальной безопасности будет для него одним из главных приоритетов, отметив, что он имеет в виду все составляющие безопасности, как политическую, экономическую, так и социальную.

«Суверенитет, нейтралитет и территориальная целостность будут всегда на повестке дня главы государства. Также одной из составляющих системы безопасности страны будет постоянное повышение качества жизни каждого гражданина, создание возможностей для роста, реализации и условий для развития человеческого потенциала», – сказал Игорь Додон.

Молдова на 77-м месте в рейтинге Forbes лучших стран для ведения бизнеса в 2017 г.

Всего в рейтинг Forbes вошли 139 стран по 11 категориям: права собственности, инновации, налоги, технологии, коррупция, свобода (личная, финансовая и свобода торговли), уровень бюрократии, защита инвесторов и состояние фондовых рынков.

Данные получены из отчетов Freedom House, Heritage Foundation, Property Rights Alliance, Transparency International, Всемирного банка и Всемирного экономического форума.

Согласно рейтингу Forbes, в Молдове зарегистрировано падение ВВП на 0,5% и отрицательный торговый баланс в размере 3,8%. ВВП на душу населения составляет \$1,8 тыс., а госдолг по отношению к ВВП достиг 39%. Согласно Forbes, уровень безработицы в нашей стране составляет 5,2%, а инфляции – 9,6%.

Авторы рейтинга отмечают, что основным шоком для экономики Молдовы остается «кража века» из банков страны. При этом среди положительных аспектов отмечаются: подписание Соглашения об ассоциации с ЕС, реализация проектов по взаимоподключению газовых и электросетей между Молдовой и Румынией и др.

В первую десятку лидеров рейтинга вошли: Швеция, Новая Зеландия, Гонконг, Ирландия, Великобритания, Дания, Нидерланды, Финляндия, Норвегия и Канада.

Украина и Россия расположились на 74-м и соответственно 79-м месте. Румыния оказалась на 45-м месте. Замыкают рейтинг Венесуэла, Йемен, Гаити, Гамбия и Чад.

InfoMarket

Вниманию акционеров "FinComBank" SA

Исполнительный орган "FinComBank" SA. извещает, что в работе внеочередного Общего собрания акционеров Банка от 16.12.2016г. приняло участие 27 акционеров, которые владеют 875 952 акциями с правом голоса, что составляет 82,23% от общего количества акций с правом голоса.

В РЕЗУЛЬТАТЕ ОБСУЖДЕНИЯ ВОПРОСОВ ПОВЕСТКИ ДНЯ БЫЛИ ПРИНЯТЫ СЛЕДУЮЩЕЕ РЕШЕНИЯ:

1. По вопросу об утверждении Кодекса корпоративного управления "FinComBank" SA. в новой редакции – был утвержден предложенный проект Кодекса корпоративного управления "FinComBank" SA. в новой редакции.
2. По вопросу об утверждении изменений и дополнений в Устав "FinComBank" SA – были утверждены все предложенные изменения и дополнения в Устав "FinComBank" SA, голосование проводилось отдельно по каждому пункту проекта.
3. По вопросу о расходах на подготовку и проведение внеочередного Общего собрания акционеров Банка – было утверждено следующее решение: «Признать факт, что организационные меры, предпринятые группой акционеров с целью созыва внеочередного Общего собрания акционеров Банка, являются обоснованными и, на основании положений ст. 53 п. (14) Закона «Об акционерных обществах», расходы по подготовке и проведению внеочередного Общего собрания акционеров компенсировать за счет Банка».
4. По вопросу о порядке заверения протокола внеочередного Общего собрания акционеров – было принято решение, согласно которому заверение протокола внеочередного Общего собрания акционеров Банка было поручено аудиторскому обществу „Grant Thornton Audit” SRL, которое выполняет полномочия Ревизионной комиссии Банка.

По всем вопросам Повестки дня решения были приняты 702 936 голосами „за” (80,25%), при 173 016 голосов „против” (19,75%), от общего количества голосов присутствующих акционеров.

Исполнительный орган Банка

Реформа пенсионной системы: Что изменится?

Закон о реформировании пенсионной системы был принят парламентом в окончательном чтении на прошлой неделе с рядом изменений, несмотря на то, что многие организации, ассоциации и эксперты раскритиковали документ, заявив, что он был принят непрозрачно, не соответствует экономической ситуации в стране и не обсуждался на публичных дебатах. Закон вступит в силу с 1 января 2017 года.

ЧТО ПРЕДУСМАТРИВАЕТ НОВАЯ ПЕНСИОННАЯ СИСТЕМА?

Пенсионная реформа нацелена на установление принципов равенства, справедливости и ответственности для всех граждан. Об этом заявила министр труда, социальной защиты и семьи Стелла Григораш.

«Растет число людей – получателей пенсий, а число тех, кто содействует формированию пенсионной системы, сокращается. Причиной тому является старение населения, снижение рождаемости, увеличение средней продолжительности жизни и высокий уровень эмиграции граждан. Сюда можно причислить и неофициальный труд, который подрывает пенсионную систему. По этим причинам государство ежегодно теряет огромные деньги, которые могут быть использованы для формирования бюджета», – сказал цитируемый источник.

В то же время Стелла Григораш отметила, что пенсионная система испытывает трудности из-за демографического кризиса, который ежегодно фиксирует отрицательные котировки. «Согласно статистическим данным, из-за существующей методологии расчета пенсий в ближайшем будущем треть населения будет лишена права на пенсии и социальные пособия. Продолжительность жизни населения увеличивается для категории 60 лет и старше, и таким образом дойдет до ситуации, когда 23,5% от общей численности населения Молдовы будут людьми третьего возраста. Именно эти соображения были положены в основу пенсионной реформы», – сказала Григораш.

По словам министра, новая реформа позволит увеличить пенсии на 22% для некоторых категорий лиц. Так, для сельхозпроизводителей минимальный размер пенсии составит 847 леев (около 40 евро), а для трудящихся национальной экономики – 948 леев. Проект также предусматривает обновление не страховых периодов граждан, изменение методологии расчета пенсии в случае потери кормильца, применение валоризации застрахованного дохода в формуле для расчета пенсии по инвалидности, унификацию пенсионного возраста и стажа работы и др.

Женщины и мужчины Республики Молдова будут выходить на пенсию в 63 года, также будет унифицирован и страховой стаж – 34 года согласно утвержденному правительством проекту о внесении поправок в законодательство. Поправки были предложены депутатами во время рассмотрения пенсионной реформы.

Первоначально предусматривалось постепенное увеличение пенсионного возраста для женщин с 57 до 62 лет и для мужчин – с 62 до 65 лет, на 6 месяцев еже-

годно, начиная с 1 января 2017 г. и до 2026 г. Министерство труда аргументирует это изменение тем, что уровень демографического старения увеличился с 13,6% в 2005 году до 16,2%. В то же время, согласно прогнозам, до 2035 года доля молдаван старше 60 лет будет составлять 25% населения.

Предусматривалось также увеличить страховой стаж для женщин с 30 до 33 лет, а для мужчин – с 33 до 36 лет.

По данным Национального бюро статистики, в 2015 году средняя продолжительность жизни в Молдове составляла 71,5 лет, в том числе 67,5 лет – у мужчин и 75,5 лет – у женщин.

В соответствии с принятыми парламентом в окончательном чтении законодательными изменениями, Национальная касса социального страхования (НКСС) будет устанавливать и выплачивать пенсии военнослужащим, проходившим военную службу по контракту, лицам начальствующего и рядового состава органов внутренних дел, сотрудникам органов государственной безопасности и Национального центра по борьбе с коррупцией, а также членам их семей.

Эта мера нацелена на создание единого учреждения, отвечающего за установление и выплату пенсий, в том числе сотрудникам силовых структур, а также обеспечение прозрачной и эффективной системы использования государственных ресурсов.

ЗАПОЗДАЛА РЕФОРМА

Государственная пенсионная система – это бомба замедленного действия, которая рано или поздно взорвется из-за массовой эмиграции трудоспособного населения, высокого уровня неофициальной занятости и выплаты заработной платы «в конвертах», а также ускоренных темпов старения населения. По оценкам экспертов, к 2050 году более трети населения будет старше 60 лет, что в два раза выше нынешнего показателя. Соотношение между теми, кто вносит средства в систему, и получателями пенсий снизилось до 1,2 в 2014 году, и ситуация продолжает ухудшаться, поскольку число пожилых людей растет быстрее, чем число людей других возрастных категорий. Минимально допустимый показатель, в соответствии с международной практикой, составляет 4 работника на одного пенсионера.

Массовая эмиграция также оказывает огромное давление на пенсионную систему. Число работающих за рубежом граждан сопоставимо с количеством работников. Также ощущаются и последствия демографического спада. Подрывает систему выплата заработной платы «в конвертах». Ежегодно социальный фонд не получает сотни миллионов леев, из года в год все больше средств из государственного бюджета направляются для выполнения социальных обязательств. И это не единственные проблемы. «У нас самая сложная и дискриминационная пенсионная система», – считает специалист в области социальной политики и развития Виорика Антонова. Это касается формулы расчета пенсии, которая крайне сложна и неустойчива. Вторая проблема заключается в том, что у нас очень много привилегированных групп в пенсионной системе, которые получают гораздо более высокую пенсию,

чем большинство людей. У некоторых пенсия достигает 10000-20000 леев, а у 83% пенсионеров пенсия не покрывает прожиточный минимум.

Повышение пенсионного возраста является камнем преткновения реформы. Профсоюзы, оппозиция и другие выступают категорически против нее. Значительная часть населения не сможет достичь пенсионного возраста, продолжительность жизни пожилых людей снижается, говорят противники реформы. Но статистика показывает другую ситуацию. Ожидаемая продолжительность жизни растет, хотя хотелось бы большего. Во-вторых, увеличение пенсионного возраста будет проводиться постепенно, в течение десяти лет. Бесспорно, по сравнению со странами Центральной и Восточной Европы, пенсионный возраст в Молдове на самом низком уровне у мужчин и еще ниже у женщин.

И пенсионный возраст, и ожидаемая продолжительность жизни в Молдове ниже, чем в европейских странах. Но в таких странах, как Италия или Испания, где пенсионную систему называют «бомбой замедленного действия», экономисты требуют от правительства не откладывать проведение реформы, несмотря на политические риски. В большинстве стран Центральной и Восточной Европы планируют увеличить пенсионный возраст в ближайшие 10 лет, в частности, путем уравнивания пенсионного возраста женщин и мужчин. Где бы ни начинали проводить пенсионную реформу, она будет встречать большое сопротивление. И потом, если мы говорим о повышении пенсионного возраста, правительство должно принять это решение после проведения открытых дискуссий с участием населения. «Важно, чтобы правительство обеспечило надлежащую взаимосвязь, чтобы люди понимали, что пенсионная реформа касается не только увеличения пенсионного возраста», – сказал исполнительный директор Expert-Grup Адриан Лупушор.

Все-таки, реформу следовало провести еще вчера-позавчера. Если до недавнего времени граждане Молдовы могли рассчитывать на пенсию, равную по крайней мере половине зарплаты, то сейчас она составляет 27%. «Если не будут приняты меры, то к 2030 году эта цифра снизится до 14%, значит, обычные граждане Молдовы будут получать пенсию в семь раз меньше, чем зарплата, которую они получают в настоящее время. В этом случае будет просто невозможно сохранить стандарты жизни», – подчеркнул директор по стране Всемирного банка Алекс Кремер.

С ним нельзя не согласиться, когда он говорит, что «повышение пенсионного возраста – нелегкое решение, которое будет принято на политическом уровне, его можно сравнить с посещением стоматолога: чем дольше вы будете откладывать визит к нему, тем сильнее будет зубная боль».

Однако ни Всемирный банк, ни Международный валютный фонд не навязывали нам эту столь запоздалую реформу. О том, что пенсионная система находится на грани банкротства, и что только реформа может ее спасти, много говорилось в последнее время, особенно на уровне отечественных и зарубежных экспертов. Для начала реформы не хватало политической воли.

Влад БЕРКУ

ТЕЛЕФОН ДОВЕРИЯ

Телефон доверия был создан в целях более эффективного сотрудничества с гражданским обществом по предупреждению нарушений и служебных злоупотреблений, уже допущенных или допускаемых сотрудниками Национальной комиссии по финансовому рынку, а также профучастниками, работающими на рынке ценных бумаг, страхования, микрокредитования и коллективных инвестиций.

Телефон доверия: (+373 22) 859-405.

E-mail: info@cnfp.md

Объявление НКФР

Во исполнение положений статьи 6 Закона №192-XIV от 12.11.1998 г. «О Национальной комиссии по финансовому рынку», Национальная комиссия по финансовому рынку сообщает банковские реквизиты, куда должны переводиться сборы и регуляторные платежи для обеспечения функционирования:

Фискальный код 1007601001293; ВС «Victoriabank» S.A., филиал №11; Банковский код VICBMD2X883; Банковский счет IBAN MD24VI000002251311138MDL

CAPITAL Market

Împreună
în lumea finanțelor

Secția de marketing

Tel.: +373 69 821216

МВЦ «Moldexpo» S.A.

Объявление о проведении конкурса по подбору типографии на оказание услуг печати рекламных и информационных материалов для МВЦ Moldexpo S.A.

Международный выставочный центр Moldexpo S.A. объявляет конкурс по подбору типографии на оказание услуг печати рекламных и информационных материалов для МВЦ Moldexpo S.A. Предложения подаются до 13.01.2017 г., 10:00 часов, по адресу: мун. Кишинэу, ул. Гиочеилор №1, МВЦ „Moldexpo” S.A., Офис департамента выставок, 2-й этаж, кабинет №1.

Телефон для информации: +373-22810454, +373-68077797;

e-mail: marketing@moldexpo.md;

контактное лицо: Надежда Рацеева

Открытие предложений состоится в присутствии участников, 13.01.2017 г., в 10:00 часов, в МВЦ „Moldexpo” S.A., центральный павильон, 2 этаж, конференц-зал.

Подробная информация об условиях участия в тендере на сайте www.moldexpo.md

МВЦ «Moldexpo» S.A.

Объявление о проведении конкурса по подбору компании-исполнителя на оказание услуг разработки рекламных видеороликов для выставок и экспонентов МВЦ Moldexpo S.A.

Международный выставочный центр Moldexpo S.A. объявляет конкурс по подбору компании-исполнителя на оказание услуг разработки рекламных видеороликов для выставок и экспонентов МВЦ Moldexpo S.A. Приглашаем принять участие в конкурсе рекламные и маркетинговые агентства.

Предложения подаются до 13.01.2017 г., 11:00 часов, по адресу: мун. Кишинэу, ул. Гиочеилор №1, МВЦ „Moldexpo” S.A., Офис департамента выставок, 2-й этаж, кабинет №1.

Телефон для информации: +373-22810454, +373-68077797;

e-mail: marketing@moldexpo.md;

контактное лицо: Надежда Рацеева

Открытие предложений состоится в присутствии участников, 13.01.2017 г., в 11:00 часов, в МВЦ „Moldexpo” S.A., центральный павильон, 2 этаж, конференц-зал.

Подробная информация об условиях участия в тендере на сайте www.moldexpo.md

CAPITAL Market

Периодическое издание НКФР

Индекс подписки:

Moldpresa: 67770

Poșta Moldovei: PM21700

Издатель: CAPITAL MARKET I.S.

Регистрационный №:

1003600114204, 27 октября 2003 года

Учредитель: Национальная Комиссия

по финансовому рынку

Административный совет:

Председатель: Нина ДОСКА,

Елена ВАСИЛАКЕ, Михай ДОРУК,

Зоя ТУЛБУРЕ, Надежда ФИЛИП.

Главный редактор:

Геннадий ТУДОРЯНУ

Тел.: /373 22/ 229-445

Заместитель главного редактора:

Лилия АЛКАЗЭ

Тел.: /373 22/ 220-513

Прием объявлений и отчетов:

ziarulcm@gmail.com

Тел.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58

Факс: /373 22/ 22-05-03

Адрес: ул. Василе Александри, 115.

(Угол бул. Штефан чел Маре)

Cod IBAN: MD69VI000022249111050MDL

BC "Victoriabank", S.A., fil.11, Chișinău,

BIC VICBMD2X883.

В номере использованы материалы информационных агентств "Moldpres" и "InfoMarket".

Статьи, помеченные знаком , публикуются

на правах рекламы.

Каждый материал, опубликованный на страницах

"Capital Market", отражает точку зрения его автора,

которая может не совпадать с точкой зрения

редакции. Перепечатка текстов и фотоснимков раз-

решается только с письменного согласия издания.

Отпечатано в типографии "Edit Tipar Grup" SRL

Бремя долгов предприятия Termoelectrica

Самый крупный поставщик тепла в стране – Termoelectrica задолжал 2,5 миллиарда леев поставщику газа Moldovagaz. На прошлой неделе Moldovagaz потребовал заблокировать счета предприятий Termoelectrica и CET-Nord в Бельцах. Большая часть долгов образовалась из-за несвоевременного изменения тарифов на теплоэнергию.

На счета предприятий АО CET-Nord (Бельцы) и АО Termoelectrica был наложен арест по ходатайству Moldovagaz в результате накопления долга примерно в 2,8 млрд леев, сообщает Министерство экономики.

На заседании 20 декабря административный совет Национального агентства по регулированию в энергетике (НАРЭ) отклонил запрос компании Termoelectrica на увеличение на 12,3% тарифа на производство электроэнергии – до 179,51 лея за 1 кВт·ч. НАРЭ утверждает, что нет достаточных оснований для этого.

В то же время НАРЭ не понизило тариф, как первоначально планировалось. Причины такого решения остаются неизвестными. Директор НАРЭ Серджиу Чобану заявил, что нет достаточных аргументов для повышения цены. По словам Чобану, затраты, понесенные ими, четко вписываются в имеющиеся на сегодняшний день тарифы.

Бывший гендиректор НАРЭ Виктор Парликов выразил недоумение по поводу решения регулятора, уточнив, что для выяснения ситуации нужно, чтобы ведомство опубликовало все расчеты и затраты. Без этого трудно понять, что лежало в основе решения НАРЭ. «Подозреваю, что НАРЭ нашло решение во избежание повышения тарифов», – отметил Виктор Парликов.

В то же время директор предприятия Termoelectrica Вячеслав Ени выразил недовольство решением НАРЭ. «Мы считаем, что агентство неправильно трактует положения методологии и законодательства», – сказал менеджер компании.

В то же время он отметил, что корректировку тарифов на электроэнергию НАРЭ должна была провести одновременно с корректировкой на тепловую энергию, то есть еще в сентябре.

Он уточнил, что компания Termoelectrica накопила долгов на сумму около 70 млн леев из-за несвоевременной корректировки тарифов, а после решения НАРЭ они еще больше вырастут.

ЗАБЛОКИРОВАННЫЕ СЧЕТА ИЗ-ЗА ДОЛГОВ

Согласно данным Минэкономики, ситуация на предприятиях Termoelectrica и CET-Nord гораздо хуже, у них нет возможности запастись мазутом для чрезвычайных ситуаций, в случае возможной приостановки поставок газа.

В то же время они не в состоянии вернуть мазут, полученный еще в январе 2009 г. из государственного резерва: тогда «Газпром» приостановил поставки газа.

Из-за того что счета предприятий АО CET-Nord и АО Termoelectrica арестованы АО Moldovagaz, они не могут приобретать необходимое количество мазута для возврата резервов топлива. Также необходимо отметить, что закупка необходимого количества мазута для возврата возможна только после корректировки тарифов, которые смогут покрыть обсо-

ванные расходы энергетических предприятий, говорится в информационной записке Министерства экономики.

Основным препятствием для возврата мазута, взятого у Агентства материальных резервов, являются неоткорректированные тарифы.

По данным Министерства экономики, 1 ноября 2016 г. долг Termoelectrica перед Moldovagaz составлял более 2560 млн леев, а CET-Nord – 216 млн леев, и создавшаяся ситуация ставит под угрозу энергетическую безопасность страны.

В результате Минэкономики предложило правительству принять решение о переносе возврата около 5000 т мазута CET-Nord и Termoelectrica в государственный резерв. В противном случае, Агентство материальных резервов может наложить финансовые санкции.

ПОЧЕМУ ОТКЛОНИЛИ ЗАПРОС КОМПАНИИ TERMoeLECTRICA

Административный совет Национального агентства по регулированию в энергетике (НАРЭ) отклонил в рамках публичного заседания запрос Акционерного общества Termoelectrica об увеличении тарифа на производство электроэнергии. Компания ходатайствовала о повышении цены на 12,3%, до 179,51 лея за кВт·ч.

Последняя корректировка тарифов на производство электроэнергии ТЭЦ-1 и ТЭЦ-2 была произведена НАРЭ в октябре 2011 года. Акционерные общества Termosom, ТЭЦ-1 и ТЭЦ-2 были реорганизованы в июне 2016 года, и в результате была создана компания Termoelectrica. Администрация предприятия объясняет запрос о повышении цены на произведенную энергию ростом затрат в результате изменения тарифов на природный газ, сокращением производства на 12,5%, увеличением расходов на операционные мероприятия и др.

Компания Termoelectrica запросила корректировку тарифов на теплоэнергию, поставляемую потребителям, и повышение цен на производство электроэнергии в августе 2016 г. НАРЭ приняло решение на открытом заседании в середине сентября увеличить тариф на теплоснабжение для потребителей на 8,2% – до 1068 леев за Гкал. Termoelectrica запросила увеличение на 27,4%, но в результате дебатов некоторые расходы, включенные в тариф, были исключены, а финансовые отклонения не были приняты во внимание.

Представители НАРЭ заявляли тогда о переносе утверждения решения об увеличении цен на производство электроэнергии и теплоэнергии по запросу Termoelectrica до начала отопительного сезона, после изучения расходов, представленных поставщиком электроэнергии и тепла.

Ходатайство об увеличении тарифа на услуги по распределению и поставкам электроэнергии конечным потребителям, домохозяйствам и бытовым потребителям

было представлено неделю назад и предприятиями Fenosa Group в Молдове. Административный совет НАРЭ примет решение в течение 180 календарных дней с момента подачи заявки.

ДОЛГИ И СТАРЫЕ ПРОБЛЕМЫ

Повышение эффективности централизованной системы теплоснабжения (SACET) путем запуска комплексной программы реструктуризации, восстановления и модернизации системы, оптимизации расходов и оплаты в соответствии с установленным графиком накопленных перед поставщиком природного газа долгов – лишь некоторые из результатов, полученных АО Termoelectrica в первый год деятельности.

«Мы унаследовали плачевное состояние как с финансовой точки зрения, так и с технической, но мы собрались, сосредоточились на стратегическом развитии и повышении эффективности SACET, так что в 2016 году у компании положительные перспективы, дающие надежду на максимальное улучшение финансовых результатов», – отметил генеральный директор АО Termoelectrica Вячеслав Ени.

Он добавил, что в последнее время «была введена в эксплуатацию новая насосная станция, оснащенная новейшим техническим оборудованием, которая уже обеспечивает горячей водой более 50% потребителей. В то же время более 100 общественных зданий будут переподключены к SACET и воспользуются установками индивидуальных тепловых точек и связанных с ними тепловых сетей. Планируются и другие инвестиции в модернизацию основных насосных станций, а также ремонт сегментов распределительных теплосетей».

После слияния трех предприятий основным аргументом для создания АО Termoelectrica была оптимизация затрат и предоставление качественных услуг предприятия, способного удовлетворять потребности потребителей и обеспечивать эффективную централизованную систему отопления в Кишиневе, отметил заместитель министра экономики Октавиан Калмык.

Представитель Всемирного банка в Молдове Санду Гидирим подтвердил важность реформ, начатых в рамках Проекта по повышению эффективности SACET, учитывая, что централизованное теплоснабжение является самым современным и эффективным способом доставки тепла к потребителю.

Бывшие тепловые электрические централи ТЭЦ-1, ТЭЦ-2 и бывший поставщик тепловой энергии Termosom объединились 16 июня 2015 года, создав новое предприятие. Termoelectrica – основной производитель электроэнергии в режиме когенерации и производитель и поставщик тепловой энергии в город Кишинев и пригороды, обеспечивающий теплофикацию более 7199 зданий.

Виктор УРСУ

Парламент одобрил в первом чтении законодательные поправки о введении с 1 января 2017 г. нового механизма распределения средств Дорожного фонда

В частности, депутаты утвердили поправки в Закон о Дорожном фонде и Закон о местных публичных финансах, согласно которым со следующего года примары будут получать деньги на содержание местных дорог по четким и прозрачным критериям.

Половина от взимаемых дорожных сборов за использование дорог машинами, зарегистрированными в Молдове, будет напрямую переводиться местным органам власти I уровня и распределяться среди населенных пунктов пропорционально количеству проживающих в них граждан.

В то же время местные органы власти II уровня будут получать средства из Дорожного фонда на ремонт и содержание местных публичных дорог районного значения в зависимости от их протяженности, выраженной в условных километрах, на которые будут поделены дороги. В частности, на содержание инфраструктуры местных дорог, эквивалентных 3112 условным км из общих 10721 км, райсоветы получают примерно 415 тыс. леев.

Все это позволит повысить эффективность содержания местных публичных дорог путем обеспечения местных властей I и II уровней необходимыми средствами.

Министр транспорта и дорожной инфраструктуры Юрий Киричук назвал одобренные поправки настоящей революцией в распределении средств Дорожного фонда, глубокой реформой, предусматривающей децентрализацию, деполитизацию и повышение прозрачности в вопросе распределения средств, предусмотренных на ремонт и содержание дорог. Он напомнил, что ранее средства Дорожного фонда распределялись в основном по политическим критериям, и у властей многих населенных пунктов зачастую не было денег на ремонт и содержание местных дорог, что входит в их полномочия.

Планируется, что после окончательного утверждения законодательных поправок парламентом, в 2017 г. около 50% средств от дорожных сборов за пользование дорогами (около 385,9 млн леев) будут напрямую переведены местным органам власти и распределены среди примарий населенных пунктов пропорционально количеству проживающих в них граждан. В среднем будет выделяться примерно 115 тыс. леев на 1 тыс. жителей.

Списки приоритетных для ремонта дорог будут утверждать местные власти. Согласно новой концепции, к примеру, село Лозово Страшенского района, где проживает 6,5 тыс. человек, получит на ремонт дорог около 646 тыс. леев (в среднем 100 леев на 1 жителя).

Кроме того, имея эти средства, местные власти смогут привлекать и другое финансирование в рамках частного партнерства, донорства и т.д.

Как отметил ранее министр финансов Октавиан Армашу, перевод из госбюджета местным властям 50% средств, получаемых от взимания платы за пользование дорогами, будет осуществляться трансфертами специального назначения, предназначенными исключительно для ремонта и содержания дорог, модернизации дорожной инфраструктуры.

Парламент Молдовы утвердил бюджет НАРЭ на 2017 г. с доходами в 30 млн 831,7 тыс. леев, расходами в 44 млн 056,5 тыс. леев и дефицитом в 13 млн 224,8 тыс. леев

Дефицит бюджета Национального агентства по регулированию в энергетике в этом году планируется покрыть за счет сальдо средств, неиспользованных с 2016 г. Размер регуляторных выплат в бюджет НАРЭ участниками рынков электроэнергии, природного газа и нефтепродуктов утвержден в 2017 г. на уровне 0,1% от стоимости поставляемых энергоресурсов (2016 г. – 0,09%, 2015 г. – 0,11%, 2014 г. – 0,12%, 2013 г. – 0,1%, 2012 г. – 0,08%).

Следует отметить, что первоначальный проект бюджета НАРЭ на 2017 г. предусматривал доходы в 33 млн 914,8 тыс. леев, расходы – 47 млн 139,6 тыс. леев, с дефицитом в 13 млн 224,8 тыс. леев. Размер регуляторных выплат в бюджет НАРЭ планировалось установить на уровне 0,11%. Однако профильная парламентская комиссия по экономике, бюджету и финансам решила снизить размер регуляторных выплат с 0,11 до 0,1%, и в этой связи была изменена сумма доходов и расходов бюджета НАРЭ с сохранением его дефицита на уровне 13 млн 224,8 тыс. леев.

Оговорено, что расходы энергорегулятора на оплату труда составят 21 млн 491,5 тыс. леев. НАРЭ вправе вносить в процессе исполнения бюджета изменения в структуру расходов в пределах утвержденного бюджета, за исключением расходов на оплату труда.

Зарплата каждого из пяти директоров Админсовета НАРЭ не может превышать четырех среднемесячных зарплат работников агентства.

Следует отметить, что на 2016 г. парламент Молдовы утвердил бюджет НАРЭ с доходами в 30 млн 411,4 тыс. леев, расходами в 38 млн 620,2 тыс. леев и дефицитом в 8 млн 208,8 тыс. леев.

InfoMarket